

“ I have been impressed with the urgency of doing. Knowing is not enough ; we must apply. Being willing is not enough ; we must do. ”

Leonardo da Vinci

Jaarverslag 2013

IGO
Instituut voor
Gerechtelijke Opleiding
IFJ
Institut de Formation
Judiciaire

Instituut voor Gerechtelijke Opleiding
54, Avenue Louise
B 1050 BRUSSEL

T : (0)2 518 49 49
F : (0)2 518 49 79
info@igo-ifj.be
www.igo-ifj.be

Inhoudsopgave

1. Ontstaan en wettelijk kader	4		
1.1. Historiek	4		
1.2. Statuut	4		
2. Opdracht	5		
2.1. Missie	5		
2.2. Waarden	5		
2.3. Visie	6		
2.4. Beleids- en actieplan	8		
3. Organisatie	8		
3.1. Directie	8		
3.2. Raad van bestuur	8		
3.2.1. Samenstelling	8		
3.2.2. Werkzaamheden	10		
3.3. Regeringscommissarissen	10		
3.4. Wetenschappelijk comité	10		
3.4.1. Samenstelling	10		
3.4.2. Werkzaamheden	12		
4. Middelen	13		
4.1. Financiële middelen	13		
4.1.1. Dotatie	13		
4.1.2. Rekeningen	14		
4.1.3. Controle van de rekeningen	14		
4.1.4. Verbeterpunten	14		
4.2. Personeel	15		
4.2.1. Personeelsstructuur	15		
4.2.2. Personeelsevolutie	16		
4.2.3. Verbeterpunten	18		
4.3. Materiële omkadering	19		
4.3.1. Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	19		
5. Opleidingsactiviteiten	20		
5.1. Doelpubliek	20		
5.2. Opleidingen algemeen	23		
5.3. Richtlijnen	25		
5.3.1. Richtlijnen voor de afdeling magistraten	25		
5.3.2. Richtlijnen voor de afdeling rechterlijke orde	25		
5.4. Opleidingen in 2013	27		
5.4.1. Opleidingen aangeboden door het IGO	28		
5.4.2. Opleidingen waarvan het IGO de kosten voor zijn rekening neemt	31		
5.4.3. Internationale activiteiten	32		
5.5. Parlementaire vragen	35		
6. Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage	35		
6.1. Oprichting – samenstelling – taken	35		
6.2. Hernieuwing van mandaat voor de leden van de evaluatiecommissie	36		
6.3. Vergaderingen	36		
6.4. Evaluaties	36		
6.5. Voornaamste werkzaamheden in 2013	37		
6.5.1. Aanbevelingen inzake harmonisering van de gerechtelijke stage	37		
6.5.2. Richtlijnen betreffende de buitenstage	37		
6.6. Blijvend knelpunt	38		
7. Toekomstperspectief	39		
8. Besluit	40		

1. Ontstaan en wettelijk kader

1.1. Historiek

- 1991 Opwaardering van de gerechtelijke stage en oprichting van het Wervingscollege der Magistraten. Het college, onderdeel van de Federale Overheidsdienst Justitie, verleent advies over de opleiding van de magistraten en gerechtelijke stagiairs.
- 1993 Het Wervingscollege pleit voor de oprichting van een opleidingsinstituut voor magistraten. Dit instituut komt er voorlopig niet.
- 1998 Voorstel tot de oprichting van een 'Magistratenschool' en stichting van een werkgroep 'Magistratenschool' door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.
- 2000 Oprichting van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ). De HRJ is niet gewonnen voor het idee van een Magistratenschool en pleit voor de oprichting van een instituut voor de opleiding van magistraten.
- 2006 Laurette Onkelinx, toenmalig minister van Justitie, dient in de Senaat een wetsontwerp in voor de oprichting van een 'Instituut voor de Rechterlijke Orde'. Dit ontwerp regelt niet enkel de opleiding voor magistraten en stagiairs, maar ook die voor het gerechtelijk personeel.
- 2007 Andere lidstaten van de Europese Unie beschikken reeds vele jaren over specifieke organen voor de beroepsopleiding van magistraten en gerechtspersoneel, en nu wordt ook in België het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) opgericht. Dat gebeurt via de wet van 31 januari 2007¹ inzake de gerechtelijke opleiding en de oprichting van het IGO. In deze wet kiest de wetgever niet voor de opleiding vóór het examen en voor de benoeming tot gerechtelijke stagiair of magistraat² zoals bij een Magistratenschool³, maar voor een opleidingsinstituut. Een opleidingsinstituut verstrekt immers uitsluitend opleidingen aan reeds benoemd of aangesteld personeel.
- 2008 De wet van 31 januari 2007 treedt in werking op 2 februari 2008, maar verschillende wetswijzigingen, voornamelijk deze van 2008, stellen de operationalisering van het IGO uit.

- 2009 Op 1 januari 2009 gaat het IGO effectief van start met de organisatie van een brede waaier aan opleidingen voor ruim 15.580 justitiemedewerkers. De eerste opleidingen vinden plaats in september 2009.

1.2. Statuut

Het IGO is opgericht onder de vorm van een 'parastatale sui generis'. Net als enkele andere publieke instellingen ondergebracht bij de categorie 'niet geklasseerd in de wet van 16 maart 1954'. Het statuut van het IGO moet de onafhankelijkheid van de magistratuur waarborgen.

De onpartijdigheid en onafhankelijkheid vormen immers voorafgaande voorwaarden voor een goede werking van Justitie. Het is net om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te vrijwaren dat Europese aanbevelingen en rapporten de opleiding van de leden van de rechterlijke macht toewijzen aan een onafhankelijk orgaan.

Het gaat om:

- het advies nr. 4 van de '*Conseil Consultatif des Juges européens*' van de Raad van Europa;⁷
- de Magna Carta de l'indépendance judiciaire d.d. 17 november 2010 van de Conseil Consultatif des Juges européens van de Raad van Europa;

¹ Wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, BS, 2 februari 2008. Deze wet trad in werking op 2 februari 2008 maar een wetswijziging van 24 juli 2008 schortte zijn werking met één jaar op.

² Deze examens worden afgenomen door de beide Benoemings- en aanwijzingscommissies van de Hoge Raad voor de Justitie, in toepassing van art. 259 bis9 van het Gerechtelijk Wetboek.

³ Dit is wel het geval in een aantal landen zoals o.m. Spanje, Frankrijk, Portugal en Roemenië, waar de 'scholen' gedurende meerdere jaren volledig verantwoordelijk zijn voor de opleiding van 'toekomstige magistraten', voordat ze benoemd worden. De 'stagiairs' worden beschouwd als 'werknemers' van de school die bijvoorbeeld ook de wedden uitbetaalt.

⁴ De wetswijzigingen van 24 juli 2008; 22 december 2009; en de wet van 22 maart 2010 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO wat de controle door het Rekenhof betreft.

⁵ Zie art. 9 van 24 juli 2008 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO, BS, 4 augustus 2008.

⁶ De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) en het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR).

⁷ Avis n° 4 du Conseil consultatif de juges européens (CCJE) à l'attention du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe sur la formation initiale et continue appropriée des juges, aux niveaux national et européen. Bron: [https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE\(2003\)OP4&Language=lanFrench&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3](https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE(2003)OP4&Language=lanFrench&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3)

- de aanbeveling CM/Rec(2010)12 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de onafhankelijkheid, de efficiëntie en de verantwoordelijkheden van de rechters.⁸

De voornoemde Europese aanbevelingen preciseren dat de onafhankelijkheid van de rechter gewaarborgd moet worden op statutair, functioneel en financieel vlak, en natuurlijk ook voor wat zijn opleiding aangaat. De Belgische wetgever heeft hier echter slechts in beperkte mate rekening mee willen houden.

Wel heeft de Belgische wetgever bij de uitwerking van de wet diverse bepalingen ontleend aan de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

⁸ Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities. Bron: [https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec\(2010\)12&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBCFC2&BackColorIntranet=FD8664&BackColorLogged=FD8664](https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec(2010)12&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBCFC2&BackColorIntranet=FD8664&BackColorLogged=FD8664)

2. Opdracht

2.1. Missie

Het IGO is een onafhankelijk federaal orgaan dat bijdraagt tot een kwaliteitsjustitie door op een optimale wijze de professionele competenties van de magistraten en het gerechtspersoneel te ontwikkelen in een Europese dimensie.

Om deze professionele competenties⁹ te ontwikkelen, onderscheidt het IGO zich in zijn opleidingen van andere opleidingsaanbieders: naast de initiële opleiding organiseert het sterk met de beroepspraktijk verweven opleidingen die geen enkele andere instelling aanbiedt.

2.2. Waarden

Vijf waarden drijven het IGO bij het realiseren van zijn missie:

Waarde	Omschrijving
Het verschil maken	De referentie zijn op de markt en dienstbaarheid geven aan de samenleving/burger door bij te dragen aan competente en gemotiveerde magistraten/leden van de rechterlijke orde.
Klantentevredenheid	Streven naar maximale en meetbare tevredenheid van al zijn klanten, en daarnaast de interne processen afstemmen op de wensen en behoeften van de klanten.
Continu leren	Streven naar een continue en meetbare verbetering van de noodzakelijke competenties van zijn klanten en het continu leren van al zijn interne en externe medewerkers stimuleren.
Samenwerking	Streven naar een uitstekende en optimale samenwerking met zijn partners in het leerproces.
Innovatie	Constant streven om de nieuwste methoden en technieken te integreren in zijn leerprocessen.

⁹ Professionele competenties zijn: de kennis, vaardigheden en attitudes, die noodzakelijk zijn om hun functie effectief te kunnen uitoefenen in functie van de belanghebbenden.

2.3. Visie

"It is not the strongest of the species that survives, nor the most intelligent that survives. It is the one that is the most adaptable to change." **Charles Darwin**

De uitdagingen van morgen

"Het IGO wil een referentieorgaan worden door een leercultuur te bevorderen die de competenties en vaardigheden van de magistraten en de leden van de rechterlijke orde ontwikkelt in een Europese dimensie."

Een visie die het IGO de afgelopen jaren heeft ingevuld door opleidingen te verzorgen voor de justitiemedewerkers, zodat zij met de nodige kennis en kunde hun beroep adequaat konden uitoefenen, vandaag maar ook in de toekomst.

Bij het conceptualiseren en uitvoeren van deze visie lag de focus in het verleden al te vaak op de kennis ter zake, terwijl de behoefte bij de deelnemers zich vooral situeerde op het kunnen toepassen van deze kennis. Daarnaast werden er een resem aan klassikale cursussen georganiseerd die überhaupt niet voldoende op elkaar waren afgestemd en nog eens opgedeeld werden volgens het type doelgroep, namelijk magistraten of het gerechtspersoneel.

Maar tijdsperiodes veranderen, net als de context waarin justitie zich voortbeweegt. Zo staat justitie de komende jaren voor belangrijke uitdagingen en hervormingen die een impact zullen hebben op haar werking en op de vele medewerkers die haar fundamenteën vormen.

Meer autonomie en beheerverantwoordelijkheid

Justitie staat op een kantelpunt. De belangrijkste hervorming van justitie sedert decennia waarbij het aantal gerechtelijke arrondissementen herleid wordt van 27 tot 12. De schaalvergroting zal leiden tot meer samenwerkingsverbanden tussen de entiteiten. Door de grotere mobiliteit zullen magistraten flexibeler kunnen worden ingezet in functie van de noden en de behoeften op het terrein. Tevens zal de verzelfstandiging van het beheer er toe leiden dat de rechterlijke macht op basis van een resultatenverbintenis zelf verantwoordelijk wordt voor het beheer van het budget en het personeel.

De generatiemix

Verschillende generaties zullen zich terzelfder tijd op de werkvloer bevinden. De manier waarop jongere/oudere collega's naar de toekomst kijken, hoe ze omgaan met technologie, hoe ze communiceren, wat ze verwachten, etc. kan verschillen. Dit verschil in visie op werk, werkomstandigheden of – methoden kan een belangrijke uitdaging voor de rechterlijke organisatie betekenen.

De kennisuitstroom

De hoge uitstroom, mede dankzij de vergrijzing, aan magistraten en gerechtspersoneel zal de komende jaren een reëel risico aan kennis- en competentieverlies met zich meebrengen binnen de rechterlijke organisatie.

Maatschappelijke en technologische evolutie

De mondialisering van onze maatschappij in combinatie met de enorm snelle technologische evolutie geeft niet enkel aanleiding tot bijkomende wetgeving maar vooral ook tot nieuwe juridische probleemstellingen. Daarbij neemt het risico toe dat de gerechtskosten opgedreven worden omdat men het aantal onderzoeksdaten systematisch gaat opdrijven en nieuwe onderzoeksmethodes hun intrede doen, waarvan men de mogelijkheden en beperkingen nog onvoldoende kent.

De nakende informatisering

De 'Strategische krijtlijnen voor de informatisering van RO' zetten de bakens uit voor de informatisering van de rechterlijke organisatie. Het toekomstbeeld is niet alleen veelbelovend, het noodzaakt ook een andere manier van denken en werken van de magistraten en het gerechtspersoneel: omgaan met digitale i.p.v. papieren dossiers, het gericht opzoeken van informatie, het delen en samenwerken op elektronische documenten, de aspecten van informatieveiligheid, etc.

De internationale context

De internationale context en verplichtingen zijn niet langer een ver-van-mijn-bed-show, aangezien steeds meer rechtszaken een grensoverschrijdend karakter krijgen en Europese afspraken en richtlijnen een verhoogde kennis van de Europese regelgeving, wetten en rechtssystemen vergen. Meer inspanningen op dit vlak zijn bijgevolg nodig.

Een nieuwe opleidingsvisie voor een efficiëntere en kwaliteitsvolle justitie

Deze fenomenen zullen de komende jaren toeslaan. Wil justitie er voor zorgen dat ze klaarstaat om deze op te vangen dan moet ze er voor zorgen dat haar medewerkers tijdig voorbereid en opgeleid zijn.

En net daar kan het IGO een cruciale bijdrage leveren. Als onafhankelijk opleidingsinstituut ontstaan in de schoot van de rechterlijke organisatie beschikt het IGO binnen het justitiële landschap over een unieke sleutelpositie en kent het de cultuur, de gewoontes en de specificiteit van binnenuit.

Als expertisecentrum in België inzake de vorming en opleiding voor de rechterlijke organisatie heeft het IGO zich gebogen over de uitdagingen die justitie omringen en heeft het een nieuwe visie inzake opleidingen uitgestippeld die zowel de justitiemedewerkers als zijn eigen organisatie moet klaarstomen voor morgen. De visienota 'Een realistische en toekomstgericht visie op competentieontwikkeling van magistraten en leden van de rechterlijke orde', waar ook de minister van Justitie heeft op ingezet, voorziet een evolutie op meerdere vlakken:

Van het kennen naar het kunnen

Om de justitiemedewerkers bij machte te stellen invulling te geven aan hun toenemende verantwoordelijkheid wil het IGO hen intens ondersteunen en opleiden in dit proces. Daarom zal de focus van het opleidingsaanbod in de toekomst verschuiven van het kennen naar het kunnen. Want een performante justitie heeft nood aan mensen die de theorie kunnen toepassen. Deze praktijkgerichte aanpak biedt hen de garantie dat zij de verworven competentie onmiddellijk op een correcte manier kunnen toepassen binnen hun dagelijkse opdrachten en taken op de werkvloer.

Van een benadering gericht op cursussen naar een aanbod dat afgestemd is op reële organisatiebehoeften

Om zijn opleidingen nog meer af te stemmen op de reële organisatiebehoeften gaat het IGO na welke competenties vandaag aanwezig zijn en welke competenties nog ontbreken binnen elke functie. Op basis hiervan wil het de justitiemedewerkers in de toekomst een gericht aanbod aan vormingen aanreiken. Zij kunnen vervolgens nagaan welke competenties zij nodig hebben om hun functie adequaat in te vullen.

Van een opdeling gericht op deelnemers naar een opdeling gericht op competenties

In de nieuwe visie wil het IGO de focus leggen op de te verwerven competenties en niet langer opleidingen aanbieden die louter gericht zijn op magistraten of het gerechtspersoneel. De medewerkers zullen aan een vormingsinitiatief kunnen deelnemen als dat voor hun situatie en benodigde competenties relevant is.

Van klassieke opleidingen naar een vormingsportfolio

Naast klassieke opleidingen zullen andere leervormen zoals coaching, intervisiegroepen en uitwisselingstrajecten binnen het vormingsportfolio geïntegreerd worden.

Door te investeren in de competenties van de justitiemedewerkers wil het IGO er voor zorgen dat zij ieder dossier de baas kunnen. Dat zij zich kunnen verplaatsen in de rechtszoekende. Dat zij een team kunnen leiden. Dat zij de ter beschikking gestelde middelen kunnen beheren. Kortom dat justitie klaar is voor morgen.

Focus op 'organisation-readiness'

Het IGO moet ook zelf voldoende voorbereid zijn en klaar staan om de verschillende trends te capteren en te verwerken. Het IGO moet een drijvende kracht van innovatie zijn en zelf zeer alert reageren. Bij wijze van spreken is de bijhorende kennisopleiding al voorbereid nog voor een nieuwe wet is gepubliceerd in het staatsblad.

Het IGO wil graag deze uitdaging opnemen maar moet dan wel over de mogelijkheden beschikken om dat te doen. Dat betekent dat het IGO reeds vroeg in het ontwikkelingsproces wordt betrokken, dat het IGO zelf over voldoende autonomie beschikt bij de invulling van de programma's en de curricula maar ook als het over het herschikken van middelen prioriteiten gaat, dat er gericht kan worden gewerkt en de middelen kunnen worden ingezet binnen die domeinen waar het IGO als gespecialiseerd Instituut het verschil maakt.

2.4. Beleids- en actieplan

Het IGO beschikt over een beleidsplan voor de periode 2010-2016. Het plan dient voor het beheer, de opvolging en de aanpassing van de organisatie. Het werd opgesteld vanuit het mission statement, de opdrachtbrief van de raad van bestuur, de hertekening van het gerechtelijk landschap, de hervormingsplannen van de minister van Justitie en de richtlijnen van de Hoge Raad voor de Justitie voor de gerechtelijke opleiding.

Het actieplan 2013 vertaalt de doelstellingen van het IGO in concrete acties. In het document 'status actieplan IGO 2013' staat de verwezenlijking van het actieplan 2013 gerapporteerd. Zo zijn onder meer het personeelsstatuut en de behoeftenbevraging bij de korpschefs in 2013 een feit.

3. Organisatie

3.1. Directie

De directeur van de gerechtelijke opleiding verzekert het dagelijks beheer van het IGO en wordt hierbij bijgestaan door twee adjunct-directeurs die de opdrachten van het IGO uitoefenen ten aanzien van de magistraten enerzijds en het personeel van de rechterlijke orde anderzijds.

- Edith Van den Broeck: Directeur van het IGO en parketmagistraat;
- Thérèse Tuts: Adjunct-directeur 'opleiding personeel rechterlijke orde' en parketjurist;
- Beatrice Homans: Adjunct-directeur 'opleiding magistraten' en magistraat van de zetel.¹⁰

Bij koninklijk besluit van 26 februari 2013 werd de adjunct-directeur 'opleiding magistraten', mevrouw Homans, benoemd tot ondervoorzitter van de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde (CMRO) met ingang van 1 maart 2013. Hierdoor werd een einde gesteld aan haar mandaat bij het IGO. Eind december 2013 was er nog geen nieuwe adjunct-directeur aangesteld, waardoor de directie voorlopig twee leden telt.

De directie maakt geen deel uit van het personeel en is, naast de raad van bestuur, een bestuursorgaan¹¹. Het taalevenwicht in de directie geldt alleen tussen de adjunct-directeurs zodat de directeur dient beschouwd te worden als 'taalonzijdig'¹².

3.2. Raad van bestuur

3.2.1. Samenstelling

De leden van de raad van bestuur werden benoemd bij KB van 23 december 2008 (BS 31 december 2008). De raad is samengesteld uit 16 leden, gelijk verdeeld tussen de Nederlandse en Franse taalsels:

¹⁰ De directeur en adjunct-directeur 'opleiding personeel rechterlijke orde' werden benoemd bij KB van 27 april 2007, met ingang van 1 december 2007. De adjunct-directeur 'opleiding magistraten' werd benoemd bij KB van 7 juni 2009, met ingang van 22 oktober 2009.

¹¹ Zie art. 12 e.v. van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding. Inzake de directie, stelt de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS, 14 mei 2014 o.a. dat de directie is samengesteld uit een directeur (magistraat) van de gerechtelijke opleiding, bijgestaan door een adjunct-directeur, beiden van een verschillende taalrol.

¹² Zie art. 18 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

De voorzitters van de benoeming- en aanwijzingscommissies van de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Michèle Loquifer¹³: Voorzitter van de Franstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.
- Ria Mortier: Voorzitter van de Nederlandstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.

De directeur-generaal van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid:

- Sandra Schillemans: Directeur-generaal van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid.

De leidende ambtenaren van de onderwijsdepartementen van respectievelijk de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, waarbij deze laatste valt onder het Franse taalstelsel:

- Noël Vercruysse: Afdelingshoofd van de afdeling hoger onderwijs van het Departement Onderwijs en Vorming - Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
- Michel Albert: Adjunct-directeur-generaal van het directoraat-generaal van het niet-verplicht onderwijs van het Ministerie van de Franse Gemeenschap.
- Ralph Breuer¹⁴: Vertegenwoordiger van het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap.

Een afgevaardigde van de minister van Justitie:

- Marc Timperman: Advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie.

De voorzitter van de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde:

- Jean-Paul Janssens¹⁵: Voorzitter van de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde.

¹³ Michèle Loquifer werd op 22 mei 2013 tijdelijk vervangen door France Blanmailland, dienstdoend Voorzitter van de Franstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.

¹⁴ De heer Ralph Breuer werd uit zijn functie ontheven op 16 mei 2013 en werd vervangen door mevrouw Verena Greden.

¹⁵ De heer Jean-Paul Janssens werd uit zijn functie ontheven op 28 februari 2013 en werd vervangen door de heer Serge Lipszyc.

Twee zittende magistraten, voorgedragen door de Hoge Raad voor Justitie:

- Martine Castin: Vrederechter van het kanton Thuin.
- Jacques Mahieu: Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen.

Twee magistraten van het Openbaar Ministerie, voorgedragen door de Hoge Raad voor Justitie:

- Dominique Reyniers: Procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout.
- Cédric Visart de Bocarmé: Substituut-procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Luik.

Vier personen als vertegenwoordigers van het personeel rechterlijke orde:

- Guy De Lobelle: Hoofdsecretaris bij het parket van de arbeidsauditeur te Gent.
- Franky Hulpia: Hoofdgriffier van de rechtbank van koophandel te Brugge.
- Daniel Bierlaire: Hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg te Bergen.
- Djamila Benbihi: Medewerker bij het federaal parket.

De heer Jacques Mahieu neemt sinds 13 maart 2012 het voorzitterschap waar.¹⁶

De mandaten van de leden vervielen normaliter op 1 januari 2014, met uitzondering van het mandaat van de heer Daniël Bierlaire dat afloopt op 22 februari 2015. Gelet op het beginsel van de continuïteit van de openbare dienst werd hun mandaat verlengd in afwachting van de installatie van een nieuwe raad van bestuur.¹⁷

¹⁶ De voorzitter en de ondervoorzitter worden verkozen voor een termijn van twee jaar die hernieuwbaar is. De heer Jacques Mahieu en mevrouw Martine Castin werden op 14 maart 2014 herkozen in hun hoedanigheid van voorzitter en ondervoorzitter.

¹⁷ De wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS, 14 mei 2014 voorziet een wijziging van de samenstelling van de raad van bestuur. Hierdoor wordt art. 11 van de wet van 31 januari 2007 gewijzigd. Bijgevolg is het zinloos elke nieuwe oproep tot kandidaten op grond van dit huidige art. 11 te lanceren. In deze nieuwe samenstelling, zal de raad bestaan uit 14 leden, gelijk verdeeld tussen de Nederlandse en Franse taalstelsels. De voorziene duur van de mandaten bedraagt vijf jaar en is eenmaal hernieuwbaar.

3.2.2. Werkzaamheden

De raad van bestuur kwam in 2013 vijf maal bijeen. De vergaderingen gingen door op 25 januari, 18 april, 13 juni, 19 september en 12 december 2013.

Met het oog op de evaluatie van de leden van de directie duidde de raad op 25 januari 2013 de Nederlandstalige effectieve tweede en plaatsvervangende evaluatoren aan¹⁸. De voorzitter en de ondervoorzitter zijn van rechtswege aangeduid als eerste evaluator.

Tijdens de zitting van 18 april 2013 werd het ICT-plan 2013-2015 goedgekeurd, alsook het voorlopige actieplan 2014. De raad verleende ook zijn goedkeuring aan de initiële begroting voor het begrotingsjaar 2014.

De raad van bestuur keurde op 13 juni 2013 het jaarverslag 2012 goed, evenals de afsluiting van de rekeningen 2012. Er werd tevens toelichting gegeven door de directie bij de uitgewerkte visienota "Een realistische en toekomstgerichte visie op competentieontwikkeling van magistraten en leden van de rechterlijke orde".

Op 19 november werd een rapportering gegeven over de stand van zaken van de opleidingen, alsook verslag gedaan en advies gegeven door het wetenschappelijk comité over de evaluatie van de opleidingen verstrekt in 2012.

De raad verleende zijn goedkeuring op de definitieve versie van het actieplan tijdens zijn zitting van 12 december. De goedkeuring van de definitieve begroting 2014 werd uitgesteld.

3.3. Regeringscommissarissen

Krachtens artikel 14 van de wet van 31 januari 2007 moet het Instituut om de twee maanden¹⁹ een financieel en activiteitenverslag van het Instituut bezorgen aan de regeringscommissarissen bedoeld in artikel 40 van de

¹⁸ De voormalige Nederlandstalige effectieve tweede en plaatsvervangende evaluatoren werden intussen vervangen in de raad van bestuur, waardoor een nieuwe aanduiding diende te gebeuren. Voor de Franstalige effectieve tweede en plaatsvervangende evaluatoren was er geen probleem, gezien aangeduide evaluatoren nog steeds zetelen in de raad.

¹⁹ Gelet op de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS, 14 mei 2014 zal het financieel activiteitenverslag per kwartaal worden meegedeeld aan de regeringscommissarissen, in plaats van tweemaandelijks.

wet van 31 januari 2007. De regeringscommissarissen worden op alle vergaderingen van de raad van bestuur uitgenodigd en beschikken over een raadgevende stem.

De heer Fons Borginon (advocaat) en mevrouw Anne Junion (advocaat) werden benoemd tot regeringscommissaris bij KB van 7 maart 2012 (BS 13 maart 2012).

3.4. Wetenschappelijk comité

Het wetenschappelijk comité is een van de drie organen van het IGO. In tegenstelling tot de directie en de raad van bestuur beschikt het comité niet over een beslissingsbevoegdheid, maar verstrekt het adviezen of formuleert het aanbevelingen inzake:

- het opleidingsbeleid;
- de opleidingsprogramma's;
- de organisatie van de opleiding;
- de pedagogische methodes.

In het kader van deze opdracht evalueert het comité de evaluatierapporten van de opleidingen en brengt hieromtrent verslag en advies uit aan de directie en aan de raad van bestuur²⁰.

Aan de hand van deze evaluatieverslagen kan het comité heel dicht bij de realiteit van de opleidingen komen en vervolgens voorstellen tot verbetering ervan formuleren.

3.4.1. Samenstelling

Het wetenschappelijk comité telt 21 leden. Zij werden benoemd bij KB van 30 december 2008 (BS 12 januari 2009) en geïnstalleerd op 1 april 2009. Het

²⁰ De wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS, 14 mei 2014 voorziet dat het wetenschappelijk comité in de toekomst niet langer de evaluatierapporten van de door het IGO georganiseerde opleidingen zal evalueren. De opstelling van het verslag betreffende de evaluatieverslagen van de opleidingen die het IGO organiseert, is een zeer omslachtig en tijdrovend werk, dat almaar toeneemt in omvang naarmate er meer opleidingen worden georganiseerd en dat zijn meerwaarde heeft verloren nu het IGO op kruissnelheid is gekomen. Bovendien zijn er tal van leden van het wetenschappelijk comité, in hun functie van hun expertise, actief in het stadium van de voorbereiding van de opleidingsprogramma's, hetzij als spreker of lesgever. Deze kunnen moeilijk zichzelf evalueren.

mandaat van de zittende leden is bijgevolg verstreken op 1 januari 2013. Wat de vernieuwing van de mandaten betreft, werden in de loop van het jaar 2013 enkel door de *'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique'* nieuwe leden voorgedragen aan de minister van Justitie voor een nieuw mandaat van vier jaar. Hoewel de leden van het wetenschappelijk comité overeenkomstig art. 27 van de wet van 31 januari 2007, met uitzondering van de directeur, worden benoemd door de minister van Justitie voor een hernieuwbare termijn van vier jaar, hebben er tot op datum van 31 december 2013 nog geen nieuwe benoemingen plaatsgevonden. Gelet op deze onduidelijke situatie, heeft in 2013 slechts één vergadering plaatsgevonden, namelijk op 6 september 2013.

De voorlopige samenstelling is bijgevolg als volgt:

Twee zittende magistraten voorgedragen door de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Béatrice Ponet: Raadsheer in het hof van beroep te Antwerpen.
- Dirk Van Der Kelen: Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde.

Twee magistraten van het Openbaar Ministerie, voorgedragen door de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Christian De Valkeneer: Procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik.
- Thierry Werts: Federale magistraat.

Twee advocaten, respectievelijk voorgedragen door de Orde van Vlaamse Balies en door de *'Ordre des barreaux francophones et germanophone'*:

- Bruno De Vuyst: Advocaat bij de balie van Brussel.
- Philippe Hallet: Advocaat bij de balie van Luik.

Vier personen als vertegenwoordigers van het personeel van de rechterlijke orde:

- Patrick Cauwelier: Hoofdgriffier van de rechtbanken van koophandel te Leper en te Veurne.
- Katrien Willems: Hoofdgriffier van het vrederecht van het tweede kanton Leuven.

- Muriel Godin: Hoofdgriffier van de rechtbank van koophandel te Luik.
- Iolanda Pasquali: Referendaris bij het hof van beroep te Bergen.

Acht leden van de academische gemeenschap, waaronder vier voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en vier door de *'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique'*:

- Hélène Casman: Professor aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Walter Pintens: Professor aan de KU Leuven.
- Piet Taelman: Professor aan de Universiteit Gent.
- Stefan Rutten: Lector onderzoeksgroep geschiloplossing aan de Universiteit Antwerpen.
- Georges de Leval²¹: Professor aan de Universiteit Luik.
- Hakim Boularbah²²: Professor aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Jacques Fierens²³: Professor aan de Universiteit Namen en aan de Universiteit Luik.
- Sébastien van Drooghenbroeck²⁴: Professor aan de *'Université Saint-Louis'* te Brussel.

Twee leden van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO):

- Patricia Bal: Adviseur bij het OFO.
- Philippe Vallaëys: Coördinator standaardopleidingen, Expert *'Blended Learning'* bij het OFO.

Voorzitter van het Wetenschappelijk Comité:

- Edith Van den Broeck: Directeur van het IGO.

²¹ De heer Georges de Leval werd door de *'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique'* vervangen door mevrouw Gilberte Marchal, Professor aan de Katholieke Universiteit Leuven, voor een mandaat van vier jaar dat afloopt op 31 december 2016. In juni 2013 werd de heer Patrick Wautelet, Professor aan de Universiteit van Luik, aangeduid als opvolger van mevrouw Gilberte Marchal, die op 1 oktober 2013 werd toegelaten tot het emeritaat.

²² De heer Hakim Boularbah werd door de *'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique'* vervangen door Jacques Englebert, Professor aan de Vrije Universiteit Brussel, voor een mandaat van vier jaar dat afloopt op 31 december 2016.

²³ Het mandaat van de heer Jacques Fierens werd door de *'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique'* hernieuwd voor een termijn van vier jaar, aflopende op 31 december 2016.

²⁴ Het mandaat van de heer Sébastien van Drooghenbroeck werd door de *'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique'* hernieuwd voor een termijn van vier jaar, aflopende op 31 december 2016.

3.4.2. Werkzaamheden

Verslag en advies aan de directie en aan de raad van bestuur betreffende de evaluatie van de opleidingen die plaats gevonden hebben in 2012

Na de evaluatie van de opleidingen die door het IGO in 2012 georganiseerd werden, respectievelijk voor de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde, bracht het wetenschappelijk comité, conform de wet, verslag en advies uit aan de directie en aan de raad van bestuur betreffende de evaluatie van de opleidingen die plaats gevonden hebben in het voorafgaande jaar (2012).

Vanuit een streven naar voortdurende verbetering van de kwaliteit van de opleidingen formuleerde het wetenschappelijk comité in zijn advies de volgende bedenkingen en aanbevelingen:

Doelgroep

Voor sommige opleidingen wordt de doelgroep niet altijd even precies afgebakend in het programma of worden bij de verwerking van de inschrijvingen deelnemers toegelaten die geen deel uitmaken van de doelgroep. Teneinde adequaat tegemoet te kunnen komen aan de opleidingsbehoeften is het evenwel van belang een onderscheid te maken tussen de ervaren en/of gespecialiseerde magistraten enerzijds en de beginnende magistraten en/of gerechtelijke stagiairs anderzijds. Hetzelfde geldt voor de personeelsleden van de rechterlijke orde waar beginners uiteraard andere noden hebben dan de meer ervaren griffiers en parketsecretarissen.

Verplichte opleidingen

Sommige opleidingen voor de magistraten zijn bij wet verplicht, maar lokken niet altijd veel deelnemers. Terzelfder tijd worden de korpschefs soms onverwachts geconfronteerd met een tekort aan magistraten van hun rechtbank die de desbetreffende opleiding in het verleden hebben gevolgd. Hier moet het IGO de afweging maken of het verantwoord is de opleiding te laten doorgaan, ook al is er een eerder beperkt aantal inschrijvingen.

Inhoud en methodiek

Er moet worden vastgesteld, zowel bij de opleidingen verstrekt aan de magistraten als bij deze verstrekt aan de personeelsleden van de rechterlijke orde, dat er in een beperkt aantal gevallen nog onvoldoende met praktische casussen en oefeningen wordt gewerkt, hoewel dit uitermate geapprecieerd wordt door de deelnemers. Dit aspect moet systematisch voor ogen worden gehouden in het stadium van de voorbereiding van de opleidingsprogramma's.

Bij het contacteren van de lesgevers/sprekers moet, waar mogelijk, benadrukt worden dat het aangewezen is zoveel mogelijk actieve werkvormen te hanteren teneinde een zo groot mogelijke betrokkenheid van de deelnemers te bewerkstelligen.

Voor de meer ervaren deelnemers moet ernaar gestreefd worden maximaal gebruik te maken van de formule 'uitwisseling van beroepservaringen'.

Communicatie

De opleidingen moeten tijdig en op de meest aangepaste wijze worden aangekondigd. Dit is essentieel opdat de deelnemers de nodige schikkingen zouden kunnen treffen om zich vrij te maken voor de sessies. Dit impliceert dat de programma's tijdig worden voorbereid en dat ook de sprekers ruim op voorhand worden aangesproken.

Evaluatie

De verwerking van de antwoorden van de deelnemers is een tijdrovende en arbeidsintensieve bezigheid, die vooralsnog handmatig gebeurt.

Het invullen van het evaluatieformulier door de deelnemers zou elektronisch moeten gebeuren, zodat de verwerking ervan veel sneller kan gaan, de conclusies onmiddellijk gekend zijn en er zo nodig ook onmiddellijk kan worden ingegrepen om opleidingen bij te sturen die meerdere sessies omvatten.

Documentatie

De documentatie is een belangrijk aandachtspunt. In een aantal gevallen ontbrak de documentatie of was deze onvoldoende. In de meeste gevallen volstaan slides niet. Indien geen tekst van de spreker kan worden bekomen,

zou gedacht kunnen worden aan de samenstelling van een documentatiemap met een verzameling van bestaande artikelen.

De aandacht van de sprekers en lesgevers moet van bij het eerste contact op dit essentiële punt worden gevestigd.

Waar mogelijk en zeker voor de opleidingen waarbij de deelnemers niet tijdens de sessies zelf al over de documentatie moeten kunnen beschikken, zou de documentatie elektronisch ter beschikking moeten worden gesteld van de deelnemers, bij voorkeur via een beveiligd elektronisch leerplatform.

Het voordeel van deze werkwijze is drievoudig: het is een milieuvriendelijke oplossing, de deelnemers kunnen de elektronische zoekfunctie hanteren en het is tijdsbesparend voor de administratie van het IGO.

Simultaanvertaling

In een aantal gevallen is gebleken dat de tolken niet het vereiste niveau halen. Daarom is het aangewezen hen tijdig alle nuttige documentatie mede te delen zodat zij zich kunnen voorbereiden.

Beheer van de opleidingen

Het wetenschappelijk comité verheugt zich over de aankoop, door het IGO, van een specifieke software ('*learning management system*') om de opleidingen efficiënt te kunnen beheren en de relevante cijfermatige gegevens ervan adequaat te kunnen hanteren.

Het comité dringt er op aan dat de verdere implementatie van het project INEV (van **IN**schrijving tot **EV**aluatie) onverwijld zou worden voortgezet zodat statistieken en cijfermatige gegevens niet langer handmatig moeten worden verwerkt en geteld, hetgeen uiteraard zeer tijdrovend is.

4. Middelen

4.1. Financiële middelen

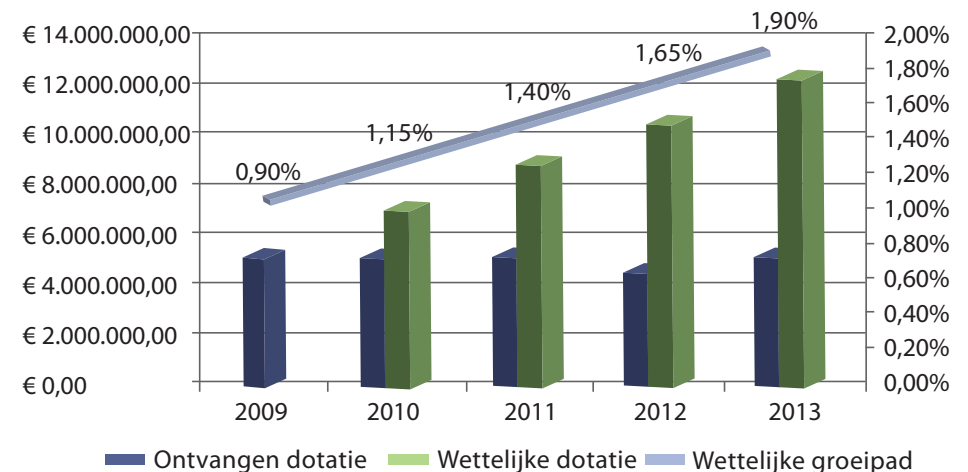
4.1.1. Dotatie

Artikel 38 van de organieke wet houdende de oprichting van het IGO regelt de financiering van het IGO. De financiële middelen worden uitdrukkelijk bepaald als een percentage van de jaarlijkse loonmassa van het personeel dat het Instituut moet opleiden (magistraten en personeel van de rechterlijke orde). De aan het Instituut toegekende kredieten worden jaarlijks ingeschreven op de administratieve begroting van de FOD Justitie (basisallocatie 12.56.61.41.40.01).

Aanvankelijk werd het minimumbedrag van de dotatie vastgelegd op 0,9% voor het eerste jaar die volgde op het jaar van inwerkingtreding van het artikel. Dat percentage zou vervolgens gedurende de vier daarop volgende budgettaire jaren jaarlijks worden verhoogd met 0,25%, om uiteindelijk de drempel van 1,9% te bereiken.

Terwijl de dotatie in 2009 bepaald werd op 5.220.000 euro, en de jaren daarop moest stijgen, werd zij voor 2010, 2011, 2012 en 2013 telkens bevroren.²⁵

Dotatie IGO 2009-2013

²⁵ De wetten van 22 december 2009, van 23 februari 2012 en van 31 december 2012 voorzagen immers telkens in een uitstel van het groepad. Momenteel is het groepad voorzien vanaf 2014.

Op die manier verzaakte de wetgever aan het naleven van zijn eigen wetgeving, o.m. door bij de berekening van de hoogte van de dotatie nooit rekening te houden met een actualisatie van de loonmassa waarop de dotatie werd berekend. Voor het begrotingsjaar 2009 werd de dotatie aan het IGO berekend op een loonmassa ten belope van 580 miljoen euro. Voor 2013 was de voorziene loonmassa reeds opgelopen tot 659 miljoen euro. Hierdoor bedroeg de dotatie aan het IGO voor het begrotingsjaar 2013 in feite slechts 0,79%, daar waar artikel 38 spreekt van 0,9%. In een arrest van 24 oktober 2006 herinnert de Raad van State nochtans aan het beginsel *'patere legem quam ipse fecisti'* waarbij het bestuur en de organen die ervan afhangen ertoe verplicht zijn de algemene regels die het zelf heeft vastgesteld, te respecteren. Bijgevolg, indien het desbetreffende artikel correct was nageleefd, diende de dotatie aan het IGO voor het begrotingsjaar 2013 aldus opgetrokken te worden tot 5.931.000 euro, dit is een verhoging met 711.000 euro. In plaats van langzaam maar zeker toe te nemen, worden de financiële middelen derhalve, percentagegewijs gesproken, verminderd.

Deze achteruitgang van het budget voor de opleiding van de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde is paradoxaal: het staat in schril contrast met de kordate aanpak van de werkgevers in de privésector die onvoldoende opleidingsinspanningen leveren. Ondernemingen die geen 1,9% van hun loonmassa investeren in opleiding, dienen volgens het KB van 11 oktober 2007 immers een bijkomende werkgeversbijdrage van 0,05% van het volledige jaarloon van hun werknemers te storten in een fonds voor de financiering van het betaald educatief verlof. Bij ministerieel besluit van 12 januari 2012 stelde de minister van Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg de lijst op van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen hebben geleverd in 2010.²⁶

Ook voor het begrotingsjaar 2014 blijft de dotatie aan het IGO geplafonneerd op een bedrag van 5,2 miljoen euro.

²⁶ Ministerieel besluit van 12 januari 2012 tot vaststelling van de definitieve lijst voor het jaar 2010 van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van art. 3, § 4, van het KB van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van art. 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, BS, 13 januari 2012.

4.1.2. Rekeningen

Het boekhoudkundig jaar van het IGO valt samen met het burgerlijk jaar, dit wil zeggen dat het loopt van 1 januari tot 31 december. Met akkoord van het Rekenhof worden facturen m.b.t. het voorbije jaar evenwel geboekt op de rekeningen en aangerekend op de begroting van dat jaar voor zover zij:

- regelmatig budgettair en juridisch werden vastgelegd tijdens dat jaar; en
- werden betaald vóór 1 maart van het daaropvolgende jaar.

De jaarrekening van het voorbije jaar en het overzicht van alle geregistreerde uitgaven per begrotingspost wordt tegen de maand april opgesteld. Zij worden nadien aan een controle onderworpen.

4.1.3. Controle van de rekeningen

Het IGO is wettelijk onderworpen aan de externe controle *'a posteriori'* door de regeringscommissarissen en het Rekenhof. Daarnaast besliste het IGO om de boekhouding van het Instituut eveneens te laten controleren door een bedrijfsrevisor.

De bedrijfsrevisor voerde zijn werkzaamheden uit in overeenstemming met de controleaanbeveling van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren in verband met het beperkt nazicht.

4.1.4. Verbeterpunten

Groeipad dotatie

Om het beleidsplan te verwezenlijken is het noodzakelijk dat de regering en het parlement ervoor garant staan dat het in de wet voorziene groeipad wordt gerespecteerd.

O.m. de Commissie voor Modernisering van de Rechterlijke Orde (CMRO) drukte in haar studie aangaande de toebedeling van de middelen aan de rechterlijke orde²⁷ reeds haar bezorgdheid uit over de beperkte financiële middelen waarover het IGO beschikt.

²⁷ Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde: "Rechterlijke Orde: Budget en uitdagingen voor de toekomst, 2010", p. 10 – 12, www.cmro-cmoj.be.

Het IGO is nog steeds in volle expansie. Daarom besliste de raad van bestuur om de reserves jaar na jaar uit te putten om de werking van het Instituut niet in het gedrang te brengen. Op een bepaald moment zullen deze reserves evenwel opgeraken en zal het aan de regering zijn om het huidige financieringsartikel van het IGO correct uit te voeren. Zoniet dreigt het IGO vleugellam gemaakt te worden.

Doorstorting dotatie

Om een einde te maken aan de problemen rond het ter beschikking stellen van de dotatie werd een ontwerp van KB uitgewerkt, waarbij als voorbeeld de vorm en de inhoud werden genomen van besluiten van andere openbare instellingen waarvan het budgettair regime zeer nauw aansluit bij dat van het IGO.

In het ontwerpbesluit wordt voorgesteld de dotatie van het IGO vrij te geven in vier trimestriële schijven op vaste datum, zoals bij de Hoge Raad voor de Justitie. Het percentage van de schijven wordt als volgt vastgesteld: 35% van de dotatie bij de eerste schijf, 25% voor de tweede en de derde, en ten slotte, 15% voor de vierde en laatste schijf. Een schijf van 35% wordt voorgesteld voor het begin van het jaar omdat het IGO bij het begin van het boekjaar een aantal vaste uitgaven zal moeten financieren.

In afwachting van een dergelijk KB blijft het mogelijk de vrijgave van de schijven van de dotatie te organiseren in functie van de behoeften van het IGO.²⁸

Boekhoudkundig referentiekader

Vanaf 1 januari 2014 zullen in principe de nieuwe wet houdende de organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat en het KB van 10 november 2009 tot vaststelling van het boekhoudplan van toepassing op de federale Staat en op de gemeenschappen, de gewesten en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van toepassing zijn op de administratieve openbare instellingen van de federale Staat, en bijgevolg ook op het IGO.

De Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole (FOD B&B) zal een initiatief nemen ter zake ten aanzien van alle betrokken instellingen, waaronder ook het IGO.

²⁸ Dit initiatief was voorzien voor het voorjaar van 2013, maar uitstel is voorzien tot 1 januari 2016. Het wetsontwerp hiervoor ligt klaar (DOC 53/3283).

Om deze omslag zo goed als mogelijk voor te bereiden zal vanuit ICT administratieve ondersteuning worden gegeven waarbij procesautomatisatie en -ondersteuning centraal staan m.b.t. het financieel beheer en de budgetopvolging.

4.2. Personeel

4.2.1. Personeelsstructuur

De algemene structuur van het IGO omvat twee onderscheiden afdelingen:

- de afdeling opleiding; en
- de afdeling algemene diensten.

De afdeling opleiding van het Instituut staat in voor de uitoefening van de eigenlijke opdracht van het Instituut, namelijk de competentieontwikkeling van de magistraten en gerechtelijke stagiairs, evenals van de personeelsleden van de rechterlijke orde. De wet voorziet aan het hoofd van deze twee categorieën telkens een adjunct-directeur²⁹. Sinds 2012 wordt binnen de administratieve afdeling gewerkt in twee groepen:

- de ene groep is verantwoordelijk voor de programma-ontwikkeling, projecten en verbeteringsacties; en
- de andere groep verzorgt de programma-uitvoering.

Tot de afdeling algemene diensten behoren de ondersteuningsdiensten voor de opleidingsactiviteiten van het Instituut. Ze staan onder het directe gezag van de directeur van de gerechtelijke opleiding. Deze afdeling verzekert o.m. het beheer van het personeel, de financiën, de logistieke en facilitaire ondersteuning, de informatica, de communicatie, het contractbeheer en de aanbestedingen, en de internationale relaties waaronder eveneens de verschillende coöperaties behoren. Zij zorgt eveneens voor de uniforme en tijdige verslaggeving van het IGO en staat ten slotte in voor het optimaliseren van de werking van het IGO in zijn geheel.

Zowel de afdeling opleiding als de afdeling algemene diensten staan samen in voor het uitvoeren van de missie van het IGO.

²⁹ Gelet op een wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende Justitie dat in uitwerking is, zou dit onderscheid niet langer worden gemaakt gezien de directeur zou worden bijgestaan door één adjunct-directeur in plaats van twee.

Het IGO-team

4.2.2. Personeelsevolutie

Op 13 december 2012 gaf de raad van bestuur zijn goedkeuring aan het personeelsplan voor het jaar 2013. In concreto ging het om een bijkomende aanwerving van 2 attachés (niveau A), 3 administratief deskundigen (niveau B) en 1 administratief assistent (niveau C).

Uiteindelijk werden in de loop van 2013 de volgende personeelsbewegingen vastgesteld:

- 1 VTE niveau C (administratief assistent opleiding) werd aangeworven met ingang van 1 januari 2013 ter vervanging van 1 VTE niveau C die eind 2012 het IGO verliet.
- Met ingang van 1 mei 2013 werd 1 VTE niveau B (management assistent) op statutaire basis aangeworven. Voorheen werd deze functie op interimaire basis ingevuld.
- 1 VTE niveau A (attaché opleiding) werd aangeworven in uitvoering van het personeelsplan 2013 met ingang van 1 juni 2013.
- 3 VTE niveau A (2 attachés opleiding en 1 attaché internationale aangelegenheden) verlieten het IGO.

- 2 VTE niveau A (2 attachés opleiding) werden aangeworven ter vervanging van 2 van de 3 VTE niveau A die het IGO verlieten. Deze personen traden in dienst op 1 december 2013. De laureaant van het vergelijkend wervingsexamen ter vervanging van de VTE niveau A (attaché internationale aangelegenheden) zou pas in dienst treden op 1 januari 2014.
- 1 VTE niveau B (administratief deskundige opleiding) werd aangeworven in uitvoering van het personeelsplan 2013 met ingang van 1 september 2013;
- 1 VTE niveau A (financieel-juridisch adviseur) besliste om met ingang van 1 januari 2014 een einde te stellen aan zijn terbeschikkingstelling omwille van nieuwe opportuniteiten binnen zijn dienst van herkomst (FOD B&B). De aanwervingsprocedure werd in november 2013 opgestart en zal in de loop van 2014 afgerond worden.

De invulling van voormelde aanwervingen zou het totaal aantal personeelsleden van het IGO, met uitzondering van de leden van de directie, op 28 VTE brengen.

Daarnaast werd door de minister van Justitie een magistraat met opdracht internationaal ter beschikking gesteld van het IGO.

Buiten deze personeelsformatie doet het IGO ook beroep op drie gepensioneerde ambtenaren niveau D (bodes) in het kader van een buitengewone tewerkstelling.

Het totaal personeelseffectief bestond eind 2013 bijgevolg uit 23 voltijdse equivalenten (VTE).

Om de wettelijke taken adequaat en efficiënt uit te voeren, blijft een verdere personeelsuitbreiding noodzakelijk.

Gelet op de strategische visienota, zoals goedgekeurd door de minister van Justitie en de verdere implementatie ervan vanaf 2014, en teneinde zich aan te passen aan de noden op het terrein ging de raad van bestuur akkoord met het voorstel tot eventuele wijziging van de functieprofielen van de nog aan te werven medewerkers.

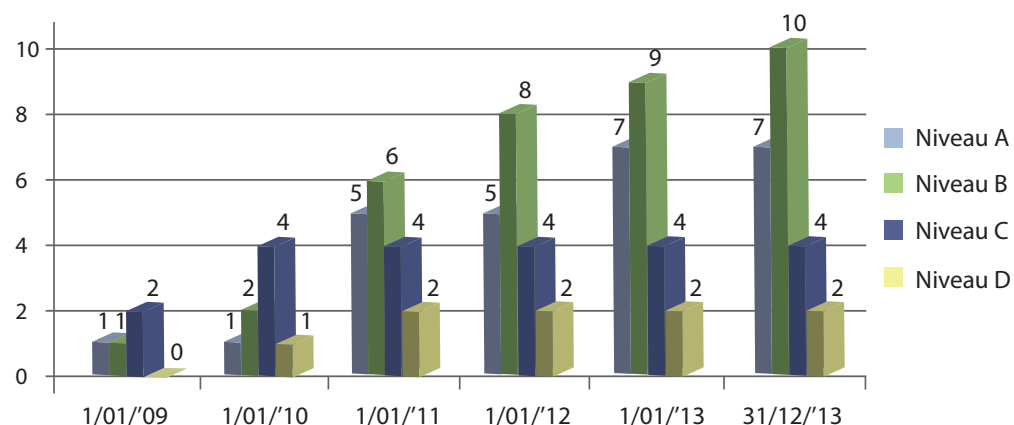
Personeel - Samenstelling eind 2013

Afdeling opleiding			
Functie	VTE	Niveau	Taal
Adviseur	1	A	NL
Attaché opleiding	1	A	FR
Attaché opleiding	1	A	FR
Attaché opleiding	1	A	NL
Attaché opleiding	1	A	NL
Administratief deskundige	1	B	NL
Administratief deskundige	1	B	FR
Administratief deskundige	1	B	NL
Administratief assistent	1	C	NL
Administratief assistent	1	C	NL
Administratief assistent	1	C	FR
Administratief assistent	1	C	FR
Totaal	12		

Afdeling algemene diensten			
Functie	VTE	Niveau	Taal
Adviseur	1	A	NL
Attaché communicatie	1	A	NL
Administratief deskundige	1	B	FR
Administratief deskundige logistiek	1	B	FR
Management assistant	1	B	NL
Deskundige (boekhouder)	1	B	NL
Deskundige (boekhouder)	1	B	FR
Deskundige (ICT)	1	B	FR
Deskundige (ICT)	1	B	NL
Administratief medewerker (chauffeur)	1	D	FR
Onderhoudsmedewerker	1	D	FR
Totaal	11		

Administratief personeel	
Niveau	Aantal
A	7
B	10
C	4
D	2
Totaal	23

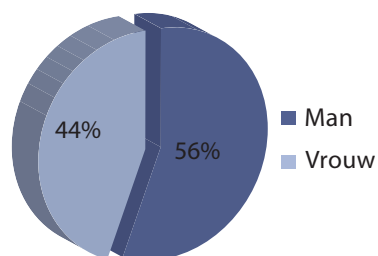
Evolutie personeel IGO per niveau

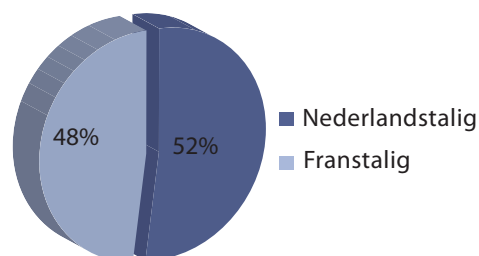
Rekruteringsbeleid

Naast de vereiste profielvereisten houdt het IGO bij aanwervingen rekening met factoren zoals het taalkader, alsook met de gendergelijkheid. De onderstaande grafiek geeft de verhouding vrouw/man en het taalkader bij het IGO-personeel weer.

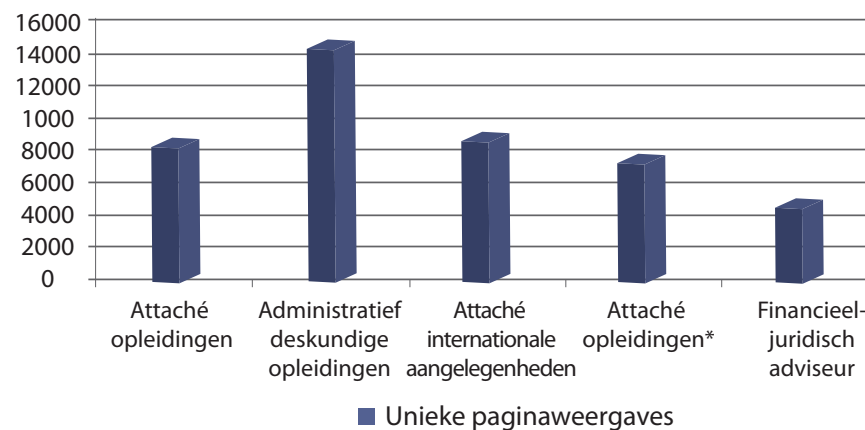
Gendergelijkheid IGO

Taalkader personeel IGO

Aantal unieke paginaweergaves vacatures **

Employer branding

Ook in 2013 heeft het IGO een beroep gedaan op de diensten van Selor bij de publicatie van zijn vacatures.³⁰ Opnieuw mocht het hierbij op veel belangstelling rekenen, wat het vermoeden sterkt dat de inzet die het IGO de voorbije jaren gedaan heeft inzake klantentevredenheid (door zijn opleidingsaanbod zowel kwantitatief als kwalitatief uit te breiden), identiteit en naamsbekendheid aan de basis liggen van deze resultaten.

* De vacature voor de functie 'attaché opleidingen' werd in 2013 twee keer gepubliceerd. In maart 2013 gebeurde dit in het kader van een nieuwe aanwerving zoals bepaald in het personeelsplan 2013, terwijl in juli een tweede vacature voor deze functie werd gepubliceerd voor twee aanwervingen met dit profiel in het kader van twee vervangingen.

** Een unieke paginaweergave geeft het aantal keer weer dat een pagina van de website is bezocht door een unieke bezoeker.

4.2.3. Verbeterpunten

Human resources management

Het IGO beschikt niet over de expertise en het gekwalificeerd personeel voor het voeren van een adequaat personeelsbeleid en een systematische personeelsadministratie. De meest elementaire zaken zoals verloning, verloven, arbeidsongevallen worden verzekerd door de verschillende medewerkers van de algemene diensten.

Daarnaast ontbreekt in grote mate kennis van de diverse reglementeringen en is er evenmin voldoende know-how van aanwervingen en selectie, vorming, sociaal beleid etc.

³⁰ In 2012 deed het IGO voor het eerst beroep op de diensten van Selor voor de publicatie van zijn vacatures.

Het IGO heeft de mogelijkheden onderzocht om een beroep te doen op externe dienstverlening door andere gespecialiseerde overheidsdiensten bij wijze van sociaal secretariaat. Zo staat de centrale dienst voor vaste uitgaven van de FOD Financiën reeds in voor de uitbetaling van de wedden en de afhandeling die daarmee verband houdt (bv. de fiscale aangifte). Voor professioneel advies en een integraal personeelsbeheer wordt gewerkt aan een partnership met de FOD Personeel en Organisatie (FOD P&O). Sinds eind 2012 en gedurende 2013 werd de verdere uitwerking van deze partnership 'on hold' gezet door de FOD P&O, gezien het project e-HR vertraging had opgelopen.

Personeelskader

Om de doelstellingen en het actieplan van het IGO, samen met de realisatie en uitrol van de strategische visienota te kunnen realiseren blijft een uitbreiding van het personeelskader vereist. In de gegeven omstandigheden kan enkel dankzij de blijvende inzet en bereidheid van het personeel tot bijkomende prestaties de huidige activiteitsgraad worden verzekerd.

Het gebrek aan voldoende personeel zorgt daarenboven voor reële en ernstige bedrijfsrisico's. Voor kritische processen zoals meer bepaald personeelsbeheer en boekhouding bestaat er geen back-upprocedure noch documentatie. Hoewel de evaluatie, verbetering en informatisering van de primaire kernprocessen en de ondersteunende processen primordiaal zijn, zijn er eind 2013 geen verbeterinitiatieven mogelijk geweest.

4.3. Materiële omkadering

4.3.1. Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Het IGO beschikt over een moderne en performante kantoorautomatisering die frequent wordt geactualiseerd. De kantoorautomatisering is zo ingericht dat de medewerkers thuis of op andere locaties zonder problemen online kunnen werken. Vernieuwde smartphones zorgen voor permanente toegang tot de mailbox en mogelijke toegang tot het netwerk via 'Virtual Private Network' (VPN).

De in dienst genomen tweede verdieping werd probleemloos ingepast in de bestaande netwerkinfrastructuur met als gevolg dat minder beroep gedaan moest worden op additionele infrastructuur.

De website (www.igo-ifj.be) werd uitgebreid met een 'document sharing'-gedeelte om onnodige reproductie via papier te vermijden en lesgevers/deelnemers online toegang te geven tot de voor hen bedoelde informatie/documentatie.

Het '*learning management system*', INEV³¹, werd voortdurend aangepast aan de behoeften. De focus werd vooral gelegd op de juistheid van de beschikbare gegevens. De rapportage werd dan ook verfijnd om zo de overstap naar online raadpleging van catalogus en online inschrijvingen in de nabije toekomst mogelijk te maken.

Het intranet voor de administratie werd verder ontwikkeld om de interne processen te ondersteunen en faciliteren. Het vormt samen met de website en INEV het informaticahart van het IGO.

Verschillende proefprojecten worden opgezet om de mogelijkheden van de nieuwste technologieën uit te proberen om vorm te geven aan een moderne '*digital classroom*'. Voor de opzet van deze digital classroom wordt zowel gekeken naar de verbetering van de effectiviteit en de efficiëntie op educatief én op administratief ondersteunend vlak. Een voorbeeld zijn de inzet van tablets als documentdrager en als educatief instrument.

31 INEV staat voor 'van Inschrijving tot Evaluatie'.

Opleidingszaal 'Joker' met interactief SMART board

Publieke computers

5. Opleidingsactiviteiten

"Education is the most powerful weapon which you can use to change the world." **Nelson Mandela**

5.1. Doelpubliek

De kerntaak van het IGO is uiteraard de gerechtelijke opleiding waarmee het, overeenkomstig artikel 7, §2, van de wet van 31 januari 2007, zoals gewijzigd door artikel 2 van de wet van 24 juli 2008, 'uitsluitend' voor zijn doelgroep is belast.³² Die doelgroep is opgesomd in artikel 2 van de wet, onder 1° tot 10°.

De wetgever heeft binnen de directie van het Instituut twee afdelingen ingevoerd, de afdeling 'magistraten' en de afdeling 'rechterlijke orde', elk geleid door een adjunct-directeur die elk bevoegd zijn voor een specifiek deel van de doelgroep.

a) de afdeling 'magistraten', met aan het hoofd de adjunct-directeur 'magistraten', is belast met de gerechtelijke opleiding van:

- 1° de beroepsmagistraten van de rechterlijke orde;
- 2° de plaatsvervangende magistraten, de raadsheren en rechters in sociale zaken, de rechters in handelszaken en de assessoren in de strafuitvoeringsrechtbanken;
- 3° de gerechtelijke stagiairs;

b) de afdeling 'rechterlijke orde', met aan het hoofd de adjunct-directeur 'rechterlijke orde', is anderzijds belast met de gerechtelijke opleiding van:

- 4° de referendarissen;
- 5° de parketjuristen;

³² Over de juiste betekenis van het door de wet van 24 juli 2008 toegevoegde woordje "uitsluitend" lezen we in de voorbereidende werken dat senator Vankrunkelsven daarover stelde dat het Instituut dus uitsluitend bevoegd is voor de personen actief binnen de hoven en rechtbanken en dat senator Vandenberghe eraan toevoegde dat dit duidelijk maakt dat het Instituut bedoeld is voor een welbepaalde categorie van personen en zich niet algemeen richt tot derden die een juridische opleiding wensen. In dat laatste geval zou het Instituut immers in concurrentie treden met de universitaire instellingen wat niet de bedoeling is van het compromis tussen het behoud van het Instituut en de samenwerking met de rechtsfaculteiten (Belgische Senaat, zitting 2007-2008, wetgevingsstuk 4-764/3).

- 6° de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie;
- 7° de leden van de griffies;
- 8° de leden van de parketsecretariaten;
- 9° de personeelsleden van de griffies en de parketsecretariaten;
- 10° de personeelsleden die een bijzondere graad bekleden ingesteld door de Koning overeenkomstig artikel 180, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek.

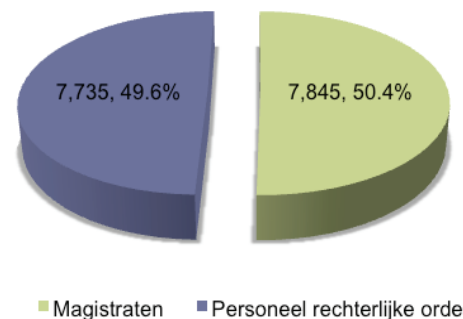
In cijfers uitgedrukt kan dit doelpubliek worden vertaald als volgt³³:

Doelpubliek		
Afdeling 'magistraten'		
beroepsmagistraten van de rechterlijke orde		2.659
• magistraten van de zetel	1.701	
• magistraten van het Openbaar Ministerie	958	
plaatsvervangende magistraten		1.960
• plaatsvervangende raadsheren	160	
• plaatsvervangende rechters	1.800	
(186 REA - 99 ARB - 153 KPH - 240 POL - 1122 VRE)		
raadsheren en rechters in sociale zaken		2.008
• raadsheren	526	
• rechters	1.482	
rechters in handelszaken		1.035
assessoren in strafuitvoeringszaken		20
plaatsvervangende assessoren in strafuitvoeringszaken		80
gerechtelijke stagiairs (op 01/04/2014)		83
Subtotaal		7.845

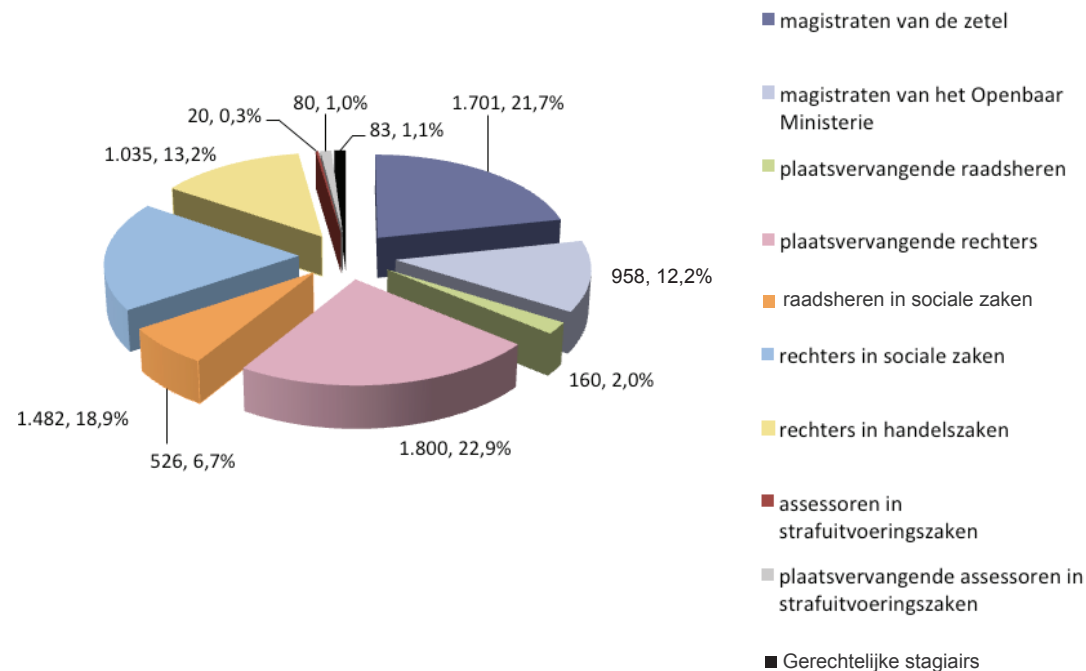
Afdeling 'personeel rechterlijke orde'		
Referendarissen		95
Parketjuristen		203
attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie		10
leden van de griffies		2.011
leden van de parketsecretariaten		739
personeelsleden van de griffies en van de parketsecretariaten		4.604
personeelsleden die een bijzondere graad bekleden ingesteld door de Koning overeenkomstig artikel 180, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (nu attachés)		73
Subtotaal		7.735
Algemeen totaal		15.580

Of visueel weergegeven:

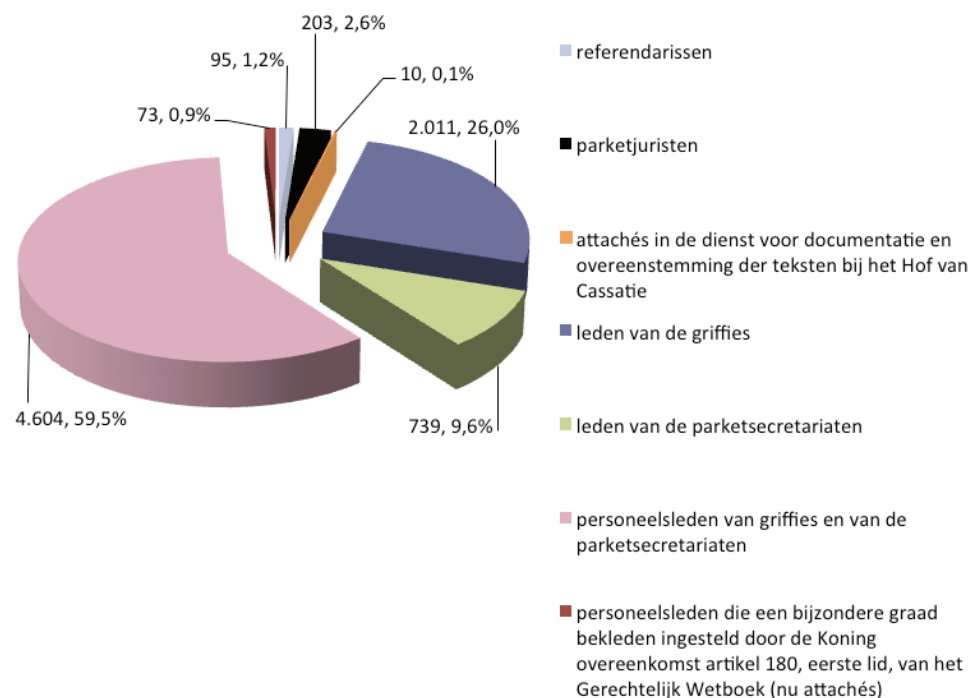
Doelpubliek IGO - totaal: 15.580

Doelgroep Magistraten - totaal: 7.845

Doelpubliek Personeel rechterlijke orde - totaal: 7.735

5.2. Opleidingen algemeen

Getrouw aan zijn missie (cfr. 2.1.) geëxpliciteerd in het beleidsplan focust het IGO sinds 2009 op het concipiëren en ontwikkelen van opleidingen die heel sterk met de gerechtelijke beroepspraktijk verbonden zijn.

2013 is een belangrijk jaar, want het luidt de vooravond in van de belangrijkste hervorming van justitie sedert decennia. Het betekent een kantelmoment zowel voor de rechterlijke organisatie als voor het IGO dat

vanuit zijn unieke sleutelpositie een cruciale bijdrage kan en moet leveren aan dit verandertraject.

Vanzelfsprekend roepen deze veranderingen vragen op, maar het IGO moet binnen de contouren van zijn opdracht bewerkstelligen dat iedereen – magistraten en gerechtspersoneel – klaar is om zijn rol en verantwoordelijkheid binnen dit hertekende landschap op de juiste manier op te nemen. Het IGO moet er voor zorgen dat de magistraten en het gerechtspersoneel de beheermethoden kunnen benutten waarvoor ze worden ingezet, namelijk het verzekeren van een doelmatige en doeltreffende rechtsbedeling. Dit vereist een zekere praktijkgerichte kennis van deze methoden. Terzelfder tijd zal het noodzakelijk zijn om andere zogenaamde bestuurlijk-organisatorische, technisch-justitiële of sociaal-communicatieve competenties aan te scherpen.

Het veranderbeheer wordt uiteraard cruciaal om deze hervormingen in goede banen te leiden, maar het staat buiten kijf dat er ook de nodige aandacht moet worden besteed aan voldoende vorming.

De magistraten, zowel deze in een leidinggevende rol als de anderen, zullen, net als een deel van het gerechtspersoneel, door de feiten nood hebben aan competenties die ze niet of niet noodzakelijk hebben verworven tijdens hun basisopleiding.

Het IGO is derhalve in 2013 begonnen met het afstemmen van zijn opleidingsprogramma's op de ontwikkeling van de kritische competenties die noodzakelijk zijn voor de succesvolle implementatie van de hervorming van justitie. Hiertoe heeft het IGO een gestructureerde methode en instrument ontwikkeld om de concrete en verwachte behoefte inzake opleiding of vorming vast te stellen en desgevallend te prioriteren.

Allereerst werd een justitieel competentiemodel ontwikkeld waarbij de term competentie zowel kennis, vaardigheden als attitudes omschrijft. Er werd uitdrukkelijk gekozen voor een competentiemodel dat is toegespitst op de rechterlijke organisatie, zelfs voor wat de zogenaamde generieke competenties betreft. Hiermee werd vanaf het beginpunt de nadruk gelegd op de integratie van deze competenties binnen de justitiële sfeer en de afstemming op de specifieke behoeften. Het model sluit volledig aan op de focus van het IGO, namelijk 'kunnen' eerder dan 'kennen'.

Dit model werd ontwikkeld met de medewerking van verschillende experts en vervolgens getoetst bij verschillende referentiepersonen (bij de diverse actoren en op het terrein). De betrokkenheid van deze experts en referentiepersonen betrof zowel de volledigheid van het competentiemodel als de inhoudelijke juistheid van elke individuele competentie.

Binnen het model werden de competenties opgesplitst in:

- Technisch justitiële competenties

Deze competenties zijn gericht op de technische/inhoudelijke aspecten van de rol of functie en dus m.a.w. vaak gelinkt aan regelgeving en procedures in het kader van bijvoorbeeld strafrecht, sociaal recht, internationaal privaatrecht etc.

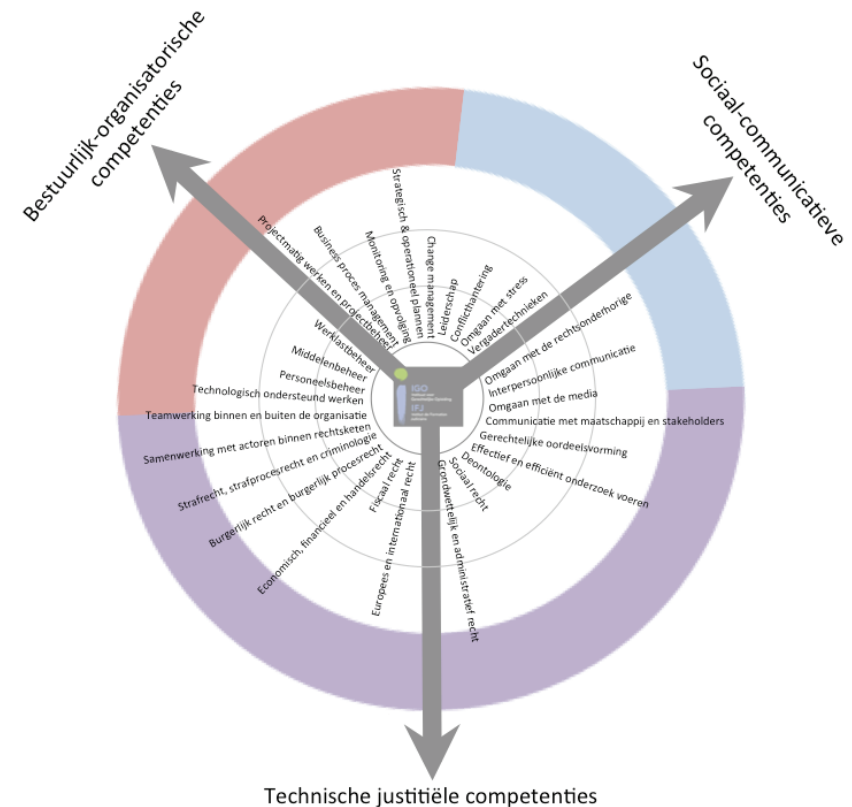
- Bestuurlijk-organisatorische competenties

Deze zijn hoofdzakelijk gericht op het plannen, aansturen en leiding geven binnen de organisatie waarbij ook vaardigheden als projectbeheer of business proces management aan bod komen.

- Sociaal-communicatieve of psychosociale competenties

Deze omvatten aspecten zoals communicatievaardigheden, stresshantering of bijvoorbeeld analytisch vermogen in het kader van de gerechtelijke oordeelsvorming.

Binnen het model zoals hieronder weergegeven worden de verschillende competenties grafisch uitgezet volgens de hierboven vermelde drie perspectieven. Het model is evolutief, wat betekent dat de competentiegroepen kunnen evolueren in functie van de gevoerde analyse of vastgestelde ontwikkelingen.

Het hierboven uitgewerkte competentiemodel omvat alle (mogelijke) justitiële competenties en vormt het kader waartegenover de competentievereisten van iedere rol of functie moeten worden geplaatst.

Niet elke competentie is voor iedere rol of functie even belangrijk of noodzakelijk en moet niet in dezelfde mate aanwezig zijn. Het is m.a.w. belangrijk om juist in te schatten wat de verwachte competentiegraad is voor ieder van de competenties binnen het model.

Een korpschef moet bijvoorbeeld wel begrijpen wat projectbeheer inhoudt en wat zijn rol daarbinnen is of kan zijn als sponsor, maar hij hoeft daarom geen diepgaande kennis of vaardigheid te hebben zoals dat wel van een projectleider wordt verwacht.

In dezelfde zin zal er van 'gespecialiseerde magistraten' een diepere kennis worden verwacht van de regelgeving en procedures (de zogenaamde technische justitiële competenties) in hun vakgebied dan voor andere magistraten het geval is.

Hetzelfde geldt voor de medewerkers of het gerechtelijk personeel. De vereisten voor een hoofdgriffier zijn anders dan voor een griffiemedewerker, de vereisten voor een medewerker op de rechtbank van eerste aanleg kunnen dan weer verschillen van de vereisten van een medewerker binnen het Openbaar Ministerie etc.

Niettegenstaande deze competentienormering cruciaal is om een adequate behoeftenanalyse inzake competentieontwikkeling te kunnen voeren, behoort het niet aan het IGO om zich hierover uit te spreken. Dit behoort tot de verantwoordelijkheid van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) en van de minister van Justitie, hierin ondersteund door de FOD Justitie.

Daarom heeft het IGO beide actoren uitgenodigd om de vereiste competenties en competentiegraad per functie of functieprofiel vast te leggen.

Vertrekkende van het justitieel competentiemodel heeft het IGO vervolgens, met de hulp van de korpschefs van de magistraten, de hoofdgriffiers en de hoofdsecretarissen aan wie in de loop van 2013 een vragenlijst werd toegestuurd, de aanwezige competenties in kaart gebracht (op individueel, team- of organisatieniveau).

In functie van een benchmarking heeft IGO terzelfder tijd aan de HRJ en de minister van Justitie gevraagd het verwachte niveau van de competenties per functie of rol aan te geven. Aan de hand van het competentiedeficit kan het IGO vervolgens de expliciete behoeften vaststellen.

Eind 2013 beschikte het IGO nog niet over de gegevens van de HRJ. Het justitieel competentiemodel van het IGO zou immers niet voldoende aansluiten op het door de HRJ gehanteerde competentiemodel. De minister, die bevoegd is voor de competenties van gerechtspersoneel, heeft de vraag dan weer overgemaakt aan de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde (CMRO). Eind 2013 heeft het IGO ook van de CMRO nog geen antwoord ontvangen.

Het IGO heeft zijn vormingsportfolio in 2013 echter wel al bijgestuurd op basis van de gegevens die de korpschefs hebben aangeleverd.

5.3. Richtlijnen

5.3.1. Richtlijnen voor de afdeling magistraten

Voor de personen bedoeld in art. 2, 1° tot 3°, van de wet van 31 januari 2007 (dit wil zeggen de doelgroep van de afdeling magistraten) dienen de programma's in overeenstemming te zijn met de richtlijnen die ter zake worden voorbereid door de Verenigde benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie en door zijn algemene vergadering worden bekrachtigd³⁴.

5.3.2. Richtlijnen voor de afdeling rechterlijke orde

Artikel 3 van het KB van 18 mei 2009 tot vaststelling van de rechten en plichten op gerechtelijke opleiding, evenals de uitvoeringsmodaliteiten van de opleidingen ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 2, 4° tot 10°, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding bepaalt dat:

"De Minister van Justitie zich laat bijstaan door een begeleidingscomité inzake gerechtelijke opleiding, dat belast is met:

- 1° het onderzoeken van de opleidingsbehoeften;
- 2° het voorbereiden van de richtlijnen met betrekking tot de opleidingsprogramma's welke genoemd zijn in artikel 8, § 1, eerste lid van de Wet;
- 3° het hem voorleggen van voorstellen inzake het uitwerken van de lijst van gecertificeerde opleidingen voorzien in artikel 281 van het Gerechtelijk Wetboek."

De directie van het IGO heeft de beide andere organen, namelijk de raad van bestuur en het wetenschappelijk comité evenals de minister van Justitie, gewezen op de mogelijke overlapping met de wettelijke bevoegdheden van het IGO. Men kan alleen maar vaststellen dat er op dit ogenblik nog geen enkele beslissing genomen is met betrekking tot de rol en de opdrachten die door dit begeleidingscomité vervuld worden.

³⁴ Zie art. 8, tweede lid, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

Bij schrijven van 9 september 2013 deelde de minister van Justitie de geactualiseerde versie mee van de richtlijnen inzake de programma's voor de gerechtelijke opleiding van de referendarissen, de parketjuristen, de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie, de leden van de griffies en de parketsecretariaten.

Gegeven de opleidingsbehoeften voor 2014 worden de volgende opleidingen opgelijst:

1) Specifieke opleiding

- Tweetaligheid

Het betreft een opleiding Nederlands en Frans voor de leden van de griffies en de parketten van het arrondissement Brussel zodat zij het niveau 'voldoende' behalen zoals bepaald in de wet.

- Opleiding voor de nieuw benoemden (griffier en secretaris)

Het IGO biedt reeds sinds 2012 een opleidingstraject voor nieuwe functiehouders aan, in samenwerking met enkele hogescholen. Dit opleidingstraject bestaat uit vier basismodules (rechterlijke organisatie, deontologie, juridische terminologie en onthaal) en specifieke modules in functie van het uitgeoefende ambt (o.a. beginselen van burgerlijk procesrecht, beginselen van strafprocesrecht etc.).

Gezien het competentieniveau en de ervaring van de deelnemers soms zeer uiteenlopend blijken te zijn vraagt de minister om homogene groepen van deelnemers samen te stellen.

- Initiële opleidingen

De bestaande initiële opleidingen worden als goed ervaren en moeten worden voortgezet.

- Voorbereidingen selecties

Dit betreft de voorbereiding van gerechtspersoneel zowel op wervings- en bevorderingsselecties via Selor als op selecties met plaatselijke jury's.

2) Voortgezette opleiding

- Psychosociale opleidingen
De reeds aangeboden opleidingen moeten worden voortgezet maar op een zo gede centraliseerd mogelijke basis.

- Managementopleidingen
De bestaande managementopleiding moet worden voortgezet.

Daarnaast moet er dringend worden voorzien in een opleidingsaanbod dat modules bevat inzake kennisoverdracht en kennisbeheer teneinde het verlies van kennis door pensioenen in de komende jaren te voorkomen (o.m. Business Process Re-engineering, Business Process Management, kennisbeheer, kennisoverdracht).

Andere uit te werken modules hebben betrekking op organisatieontwikkeling, competentie management, opstellen van strategische projecten, probleemoplossing en motivatie van het personeel.

In het kader van de evolutie van de nieuwe loopbanen zal ook aandacht moeten uitgaan naar opleidingen inzake evaluatie en ontwikkelcirkels.

- Opleidingen inzake gerechtelijke vaardigheden
Naast het voortzetten van de bestaande opleidingen moeten ook specifieke opleidingen inzake nieuwe wetten en regelgeving worden aangeboden.
- Informaticaopleidingen
De door het IGO te organiseren ICT-opleidingen sluiten aan bij de strategische krachtlijnen voor de informatisering van de rechterlijke orde (2012-2014).

3) Extra aandachtspunten

Ten slotte vraagt de minister nog om aandacht te hebben voor de volgende punten:

- Een maximaal aanbod van gedecentraliseerde opleidingen;
- Het bereiken van alle personeelsleden met het opleidingsaanbod;
- Een evenwicht tussen theoretische en praktische opleidingen enerzijds en een goede afstemming van de behoeften van de

deelnemers op het aanbod van de opleiders;

- De organisatie van themadagen of workshops met de uitwisseling van praktische ervaringen;
- De organisatie van een aantal “nuttige” opleidingen die gevraagd worden door de medewerkers van het terrein zoals de administratieve behandeling van dossiers (afzonderlijk voor parket en griffie), omgaan met informatie, persoonlijke effectiviteit, interne en externe communicatie etc.

5.4. Opleidingen in 2013

Zoals hiervoor uiteengezet, deelt het IGO sinds 2013 zijn opleidingen in op basis van een competentiematrix. Naast deze nieuwe indeling kunnen de volgende nieuwigheden worden aangestipt.

Voor wat de magistraten en de gerechtelijke stagiairs betreft is een driedaagse module over cybercrime toegevoegd aan het verplichte initiële opleidingstraject voor de tweedejaars stagiairs alsook voor de magistraten van het Openbaar Ministerie die hun loopbaan aanvangen op basis van het slagen voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondelinge evaluatie-examen.

Daarnaast maakt een tweedaagse module over bemiddeling voortaan deel uit van het verplichte initiële opleidingstraject voor de derdejaars stagiairs alsook voor de magistraten van de zetel die hun loopbaan aanvangen op basis van het slagen voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondelinge evaluatie-examen.

Er werden ook enkele opleidingen georganiseerd over actuele thematieken, zoals bijvoorbeeld over de nieuwe Belgische nationaliteitswet, de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over verkeersveiligheidsgerelateerde verkeersovertredingen of de strijd tegen sociale fraude.

Wat de opleidingen voor het gerechtspersoneel betreft, kan worden aangestipt dat voor de nieuw benoemde griffiers en parketsecretarissen een specifiek opleidingstraject werd uitgetekend, bestaande uit verschillende modules in functie van de affectatie van de betrokken personeelsleden (elementen van burgerlijk procesrecht, elementen van sociaal recht, elementen van strafprocesrecht, elementen van vennootschapsrecht en elementen van verbintenissen- en contractenrecht).

Overigens worden steeds meer opleidingen geconcipieerd en georganiseerd zowel voor de magistraten als voor het gerechtspersoneel.

Opleiding 'De contacten met de pers'

Management lunch met als thema 'De generatiemix'

5.4.1. Opleidingen aangeboden door het IGO

In onderstaande tabel worden de opleidingen weergegeven die georganiseerd werden in 2013 voor elk van de drie hoger genoemde competentieassen:

I. Technisch-justitiële competenties		
Thema	Aantal dagen	Aantal deelnemers
1. Lenteseminarie: opleiding voor de eerstejaars gerechtelijke stagiairs alsook voor recent benoemde magistraten van het parket en het arbeidsauditoraat	5	66
2. Herfstseminarie: opleiding voor de gerechtelijke stagiairs	5	119
3. Initiële opleiding voor de magistraten die laureaat zijn van het examen inzake beroepsbekwaamheid of van het mondeling evaluatie-examen (apart voor zetel en parket)	10	Dit aantal deelnemers zit verwerkt in de diverse initiële opleidingen die hieronder zijn opgenomen
4. Initiële opleiding voor plaatsvervangende rechters	2	80
5. Initiële opleiding voor de raadsheren en rechters in sociale zaken	2	248
6. Initiële opleiding voor de rechters in handelszaken	2	117
7. Deontologie	2	54
8. Redactie van vonnissen en arresten	3	101
9. De politiediensten	5	47
10. Internationale samenwerking in strafzaken en in politiezaken	3	50

11. Bewijs in strafzaken en technische en wetenschappelijke vooruitgang	5	62
12. Plaats van het slachtoffer in het strafrechtelijk bestel	2	55
13. Kwalificatie van misdrijven en opstelling van eindvorderingen	3	72
14. Alternatieve straffen en maatregelen	3	52
15. Bijscholing inzake militaire technieken	2	36
16. Cybercrime (basisopleiding)	3	69
17. Inbeslagneming en verbeurdverklaring	2	109
18. Verkeer	1	97
19. Opleiding voor de magistraten van de onderzoeksgerechten	2	86
20. Uitwisseling van beroepservaringen tussen onderzoeksrechters	1 ½	45
21. Uitwisseling van beroepservaringen tussen parketmagistraten gespecialiseerd in het gebruik van bijzondere opsporingsmethoden	1 ½	86
22. Uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten bevoegd in mensenhandel en -smokkel	2	33
23. Boekhouding	3 x ½	53
24. De nieuwe Belgische nationaliteitswet	1	139
25. Partnergeweld	2	53

26. Seksuele delinquentie (basisopleiding)	1	69
27. Seksuele delinquentie (expertniveau)	1	44
28. Strijd tegen sociale fraude	1	51
29. Uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten van de arbeidsgerechten	½	21
30. Uitwisseling van beroepservaringen over specifieke problemen van familierecht	2 x ½	32
31. Uitwisseling van beroepservaringen over specifieke problemen van gerechtelijk recht	2 x ½	42
32. Permanente opleiding van de rechters in handelszaken	2	155
33. Wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen	½	61
34. Fiscaal recht	6 x ½	127
35. Summer TRIP "Magistrados indignados"	2	38
36. Gespecialiseerde opleiding voor onderzoeksrechters	6	43
37. Gespecialiseerde opleiding voor jeugdmagistraten	6	46
38. Gespecialiseerde opleiding voor beslagrechters	4	31
39. Gespecialiseerde opleiding voor voorzitters van het hof van assisen	3	37
40. Gespecialiseerde opleiding voor stagemeeesters	2	59

41. Gebruik van de Europese instrumenten in burgerlijke en handelszaken	2	47
42. AIAKOS (Europese uitwisseling van gerechtelijke stagiairs)	10	28
43. Basisopleiding voor nieuw aangeworven personeelsleden	3	249
44. Het openbaar ministerie: zijn verschillende aspecten en omgeving	5	43
45. Geesteszieken	2	30
46. Strafprocesrecht in de praktijk	10	25
47. Voogdij	2	37
48. Burgerlijk procesrecht in de praktijk	6	71
49. Tucht	1	25
50. Strafvuitvoering	3	27
51. Boekhouding van de griffies	1	232
52. Statuut van het personeel	4	44
53. Inleiding tot het verkeersrecht	1	59
54. Opleidingstraject: elementen van burgerlijk procesrecht	2	149
55. Opleidingstraject: elementen van sociaal recht	2	74
56. Opleidingstraject: elementen van strafprocesrecht	2	102
57. Opleidingstraject: elementen van vennootschapsrecht	2	35
58. Opleidingstraject: elementen van verbintenissen- en contractenrecht	2	60
59. Opleiding voor onderzoeksgriffiers: programma JIOR	2	42
60. Taalopleidingen (Nederlands, Frans)	10	171

61. Deelname van Belgische magistraten aan EJTN seminars in andere landen van de Europese Unie	2-4	15
62. Uitwisselingsprogramma van gerechtelijke overheden "PEAJ"	10	14
63. Studiebezoek aan het Europees Hof van de Rechten van de Mens	1 ½	21
Totaal aantal deelnemers		4.385

II. Bestuurlijk organisatorische competenties		
Thema	Aantal dagen	Aantal deelnemers
64. Managementtechnieken	11	105
65. Coaching in projectmanagement	3	32
66. Ontwikkelen van charisma en leiderschap	2	48
67. Omgaan met verandering	1	53
68. Projectbeheer	2	108
69. Timemanagement	1	78
70. Coaching in change management voor functionele chefs	2	59
71. Lunchcauserie: de generatiemix	½	32
Totaal aantal deelnemers		515

III. Sociaal-communicatieve competenties		
Thema	Aantal dagen	Aantal deelnemers
72. Communicatie ter terechtzitting	3	36
73. De contacten met de pers (basisopleiding)	2	40
74. Verhoortechnieken	5	20
75. Bemiddeling	2	42
76. Voorkomen van en omgaan met conflicten en agressiviteit op de werkplek	1	143
77. Opleiding voor parketcriminologen: conflicthantering in jeugd- en familiezaken	3	15
78. Opleiding voor parketcriminologen: gesprekstechnieken	2	11
79. Interpersoonlijke communicatietechnieken	2	111
80. Opleiding voor lesgevers van het IGO	½	30
81. Stresshantering	1	71
Totaal aantal deelnemers		519
Algemeen totaal		5.419

Opleiding 'Summer TRIP' met als centraal thema 'Magistrados Indignados' (de verantwoordiging van de magistraat)

5.4.2. Opleidingen waarvan het IGO de kosten voor zijn rekening neemt

Een externe opleiding is een opleiding die niet georganiseerd wordt door het IGO, maar door een andere organisator zoals een universiteit, een balie, een uitgever, een privéfirma etc.

Externe opleidingen kunnen een nuttige aanvulling vormen voor opleidingen waarvan het IGO (nog) geen aanbod heeft. Deze opleidingen zijn doorgaans niet beperkt tot de magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde, maar richten zich tot een ruimer publiek en zijn hierdoor niet altijd in voldoende mate toegespitst op de specifieke vragen en behoeften van de magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde.

Er is een alsmaar toenemend aanbod van externe opleidingen. Commerciële motieven spelen veelal een rol.

Voor die externe opleidingen die het IGO erkent, neemt het IGO de inschrijvingskosten van de deelnemende magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde ten laste.

In 2013 heeft het IGO 319 externe opleidingen erkend op een totaal van 518 aanvragen (In 2012 waren het er 459 op een totaal van 515 aanvragen, in 2011 382 op een totaal van 475 aanvragen, in 2010 436 op een totaal van 475 aanvragen en in 2009 322 op een totaal van 391 aanvragen).

De redenen van deze substantiële daling worden toegelicht in de strategische visienota van het IGO d.d. 18 september 2013, die mede onderschreven werd door de minister van Justitie:

"Het is geenszins onze ambitie noch is het opportuun om elke mogelijke opleiding, die mogelijks zinvol zijn of kunnen zijn voor de individuele magistraat of medewerker, op te nemen in ons aanbod.³⁵ Het IGO wordt overspoeld met vragen tot financiering van vormingen, seminars, conferenties, de aanschaf van boeken, enz.

³⁵ Gelet op de grote behoeften ingevolge de modernisering en ingevolge de verwachte instroom van beginnende magistraten en gerechtspersoneel moet mogelijks ook worden vermeden dat eerder welke opleiding kan worden gevolgd en moet er eerder worden gestreefd naar een geconcentreerd beheer van de middelen met het oog op maximaal rendement voor de rechterlijke organisatie.

Het kan bijvoorbeeld nooit de bedoeling zijn dat het IGO als loutere financiële sponsor eender welk initiatief ondersteunt. We hebben daarom een nieuwe procedure uitgewerkt om de transparantie in toekenning of afwijzing van de aanvragen te verhogen door gebruik te maken van duidelijke criteria. De nadruk voor de financiering van individuele opleidingsbehoeften ligt hierbij op vormingsinitiatieven waarvan het IGO zelf de doelmatigheid en de kwaliteit heeft kunnen evalueren.

Ook de verwachtingen van de organisatie moeten waarschijnlijk worden bijgesteld zodat het IGO zijn middelen kan richten op die trajecten en initiatieven³⁶ waarbinnen de expertise en de kennis van het IGO de hoogste toegevoegde waarde vormt.”

Voor verscheidene studiedagen en opleidingen waarvan de aanvraag tot ten laste neming van de inschrijvingskosten uitsluitend door de organisator bij het IGO werden ingediend, en niet door een potentieel geïnteresseerde magistraat of lid van de rechterlijke orde bleek er overigens eenvoudig weg geen interesse te bestaan.

In totaal namen in 2013 1.920 magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde deel aan een of meerdere externe opleidingsdagen (in 2012 waren het er 2.435.)

³⁶ Het is bijvoorbeeld weinig zinvol om de beperkte middelen voor gerechtelijke opleiding in te zetten voor een standaard ICT-opleiding voor Windows 7 of om eventuele tekortkomingen door de ontwikkelaar of de stafdienst ICT inzake opleiding m.b.t. toepassingen te compenseren.

5.4.3. Internationale activiteiten

Januari	Studiemiddag Recht in Burundi
April	Bezoek Bulgaarse delegatie
	Conferentie Europese Commissie <i>'Stimulating European Judicial Training'</i>
	Workshop <i>'Global counter-terrorism'</i>
Mei	Bezoek Palestijnse rechter
Juni	Bezoek Burundese delegatie
	THEMIS competitie
	General assembly Dublin
	EJTN Criminal Justice
September	Bezoek Tsjadische delegatie
Oktober	Washington
November	AIAKOS
	Workshop <i>'teaching EU law and judgecraft'</i> (Europees Parlement)
December	Bezoek Palestijnse delegatie

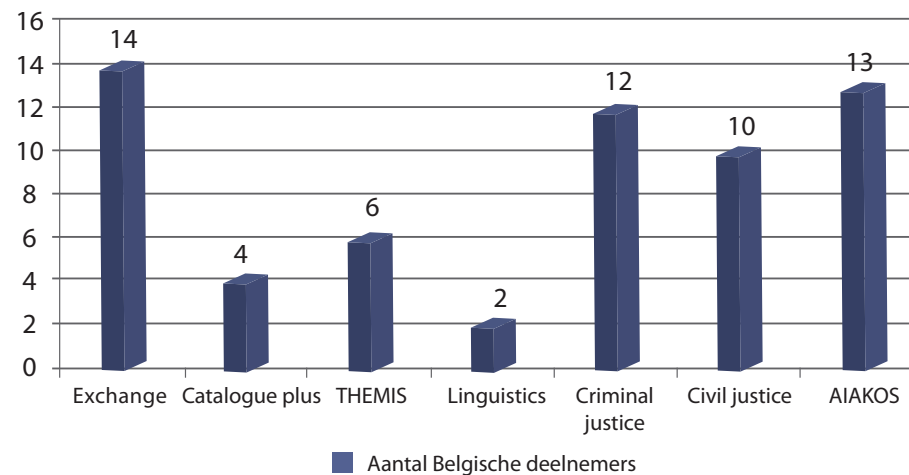
Bezoek Burundese delegatie

General assembly Dublin

In het domein van de internationale opleidingen moet worden benadrukt dat het IGO, als voorzitter van de werkgroep 'Uitwisselingsprogramma's', volop zijn schouders zette onder het pilootproject AIAKOS, een Europese uitwisseling van twee weken van gerechtelijke stagiairs. Alle 13 Belgische derdejaars gerechtelijke stagiairs namen deel aan AIAKOS. Zij volbrachten een stage van één week respectievelijk in Bulgarije (1 stagiair), Frankrijk (2 stagiairs), Italië (1 stagiair), Nederland (1 stagiair), Portugal (2 stagiairs), Roemenië (3 stagiairs) en Spanje (2 stagiairs bij het opleidingscentrum van het Openbaar Ministerie te Madrid en 1 stagiair bij de school voor de rechters te Barcelona) en volgden samen met 15 buitenlandse stagiairs (1 Duitser, 3 Finnen, 7 Italianen, 1 Nederlander en 3 Roemenen) een specifieke opleiding van één week over het gebruik van de Europese instrumenten voor de justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken in de lokalen van het IGO te Brussel.

Aantal Belgische deelnemers aan EJTN-programma's

AIAKOS

In 2013 lanceerde het IGO het AIAKOS-programma. Dit programma kadert binnen het Europese Netwerk voor Justitiële Training (EJTN) waarvan het IGO actief lid is. Het programma laat gerechtelijke stagiairs toe om stage te lopen in andere landen van de Europese Unie.

Het programma zal in 2014 verplicht worden voor alle tweede- en derdejaars gerechtelijke stagiairs in België, en zal uitgerold worden naar alle lidstaten van de EU. Concreet betekent dit voor elke beginnende magistraat een twee weken durende Europese opleiding en uitwisseling.

Het AIAKOS-project kadert in de mededeling van de Europese Commissie van 13 september 2011³⁷ en wordt zodoende **integraal gefinancierd door de Europese Unie**.

³⁷ Mededeling d.d. 13 september 2011 van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – COM(2011) – 551 – [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2011\)0551/_com_com\(2011\)0551_fr.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2011)0551/_com_com(2011)0551_fr.pdf).

Europees uitwisselingsprogramma 'AIKOS'

THEMIS-competitie

THEMIS-competite

THEMIS is een project dat bestaat sinds 2006 en werd in 2010 overgenomen door het Europees Netwerk voor Justitiële Opleiding (EJTN). De competitie richt zich tot de gerechtelijke stagiairs van alle instituten en scholen die instaan voor de opleiding van Europese magistraten.

In 2013 organiseerde het IGO voor het eerst een THEMIS-competitie in zijn opleidingslokalen. 11 landen participeerden hieraan: Duitsland, Finland, Frankrijk, Hongarije, Litouwen, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Spanje en de Tsjechische Republiek.

De doelstellingen van THEMIS zijn veelzijdig: de competitie wil toekomstige magistraten uit diverse Europese landen samenbrengen tijdens hun stage zodat zij naast het delen van gemeenschappelijke waarden en nieuwe ervaringen met hun collega's, ook kunnen discussiëren over allerlei thema's.

Daarnaast wil THEMIS de vaardigheden aanscherpen (zoals communiceren, debatteren, kritisch en analytisch denken, logisch redeneren) die deelnemers nodig hebben bij de uitoefening van hun later beroep. Ten slotte kunnen de deelnemers via THEMIS ervaring opdoen en banden aanknopen met andere stagiairs en opleiders.

E-learningpakket 'Juridisch Frans/Engels in strafzaken'

In 2013 werd door het IGO geen Europees seminarie georganiseerd. Personeelsgebrek is hiervan de voornaamste oorzaak, wat jammer is, want deze projecten worden telkens voor minstens 80 % **medegefinancierd door de Europese Commissie** en het IGO laat zodoende belangrijke opportuniteiten liggen. Sinds 23 september 2013 is een magistraat voltijds gedetacheerd naar het IGO voor de ondersteuning van zijn internationale opdrachten, wat zal toelaten om veel beter gebruik te maken van de mogelijkheden tot medefinanciering die de Europese Commissie biedt.

Het IGO diende in 2013 drie projecten in bij de Europese Commissie voor Europese seminars en vernam eind 2013 dat deze alle goedgekeurd werden en zodoende een Europese subsidie zullen genieten. Het IGO is bovendien partner van de *'Ecole Nationale de la Magistrature'* (Frankrijk) in een vierde project, dat eveneens in het najaar 2013 goedgekeurd werd door de Europese Commissie.

5.5. Parlementaire vragen

In 2013 werden heel wat parlementaire vragen gesteld die geheel of gedeeltelijk betrekking hadden op de werking van het IGO. Deze verhoogde belangstelling vanwege de parlementsleden had ongetwijfeld te maken met het feit dat, zoals reeds aangegeven, 2013 een belangrijk schakeljaar was voor de implementatie van de hervormingen van justitie die volop in de steigers stonden. Het is duidelijk dat het parlement zich rekenschap gaf van het feit dat deze hervormingen waar nodig gepaard dienden te gaan met een gedegen opleiding van de magistraten en het gerechtspersoneel teneinde hen de vereiste nieuwe competenties aan te reiken, zodat de hervormingen ook adequaat geïmplementeerd zouden kunnen worden. Geregeld werd ook het financiële plaatje aangeraakt, wat niet onbelangrijk is gezien zowel het aantal hervormingen als de impact ervan het aantal opleidingen dat moest worden ontwikkeld, flink deden toenemen terwijl het budget van het IGO stagneert. Meer doen met minder middelen, is derhalve het motto.

De vragen van de dames en heren volksvertegenwoordigers en senatoren handelden meer bepaald over de besteding van de middelen toegekend aan het IGO, een brief van het IGO aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in verband met de behoeftenanalyse (eenzelfde brief werd gestuurd aan alle korpschefs van de magistraten, hoofdgriffiers en hoofdsecretarissen), de samenwerking tussen het IGO en de universiteiten, de verplichte opleiding voor de magistraten van de familie- en jeugdrechtbanken, het aantal gevolgde opleidingsdagen en het aantal inschrijvingen van magistraten en het gerechtspersoneel.

6. Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage

6.1. Oprichting - samenstelling – taken

De Nederlandstalige en Franstalige commissie voor de evaluatie van de gerechtelijke stage (Hierna de ECE) werden ingesteld bij artikel 42 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO. Het zijn echter geen organen³⁸ 'van' het IGO. Ze zijn onafhankelijk en enkel ingesteld 'bij' het IGO, dat enerzijds instaat voor het secretariaat van de commissies en het presentiegeld en anderzijds de vergoedingen van de leden ten laste neemt. Omdat ze niettemin 'bij' het IGO zijn ingesteld, worden hun activiteiten in dit jaarverslag behandeld.

De Nederlandstalige en de Franstalige ECE tellen elk vijf leden:

- 1 magistraat van de zetel;
- 1 magistraat van het Openbaar Ministerie;
- 2 deskundigen inzake onderwijs, pedagogie of arbeidspsychologie; en
- de adjunct-directeur van het opleidingsinstituut, bevoegd voor de magistraten en gerechtelijke stagiairs³⁹.

Elke commissie kiest een voorzitter. Op 29 januari 2010 kozen de beide commissies de adjunct-directeur van de afdeling magistraten tot hun voorzitter.

Gezien desbetreffende adjunct-directeur bij KB van 26 februari 2013 benoemd werd tot ondervoorzitter van de commissie voor de modernisering van de rechterlijke orde verliet zij op 28 februari 2013 het Instituut.

Op 10 oktober 2013 vond een officiële stemming plaats rond het nieuwe voorzitterschap voor de evaluatiecommissie. Hierbij stelden beide commissies de directeur van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding voortaan aan als hun nieuwe voorzitter.

³⁸ Art. 9 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, BS 2 februari 2008, bepaalt: "De organen van het Instituut zijn: de raad van bestuur, de directie en het wetenschappelijk comité."

³⁹ Zie art. 43 van de wet van 31 januari 2007.

De ECE hebben tot taak⁴⁰:

- de programma's van de buitenstages van de gerechtelijke stagiairs uit te werken en de voorstellen goed te keuren;
- de stageverslagen te ontvangen, bij ongunstige stageverslagen advies aan de minister van Justitie te verlenen en over te gaan tot de eindevaluatie;
- de follow-up van de stagiairs te waarborgen;
- toe te zien op de harmonisering van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiairs en de afstemming ervan op de vereisten van de functie.

6.2. Hernieuwing van mandaat voor de leden van de evaluatiecommissie

Op 1 januari 2013 hebben de leden van beide evaluatiecommissies een nieuw mandaat voor een termijn van vier jaar opgenomen. Langs Nederlandstalige zijde blijven de effectieve leden dezelfde als voorheen.

Langs Franstalige zijde werd het lid als magistraat van de zetel op eigen vraag vervangen.

Tevens werd het lid als magistraat van het Openbaar Ministerie dat in het voorgaand mandaat aanvankelijk benoemd werd als plaatsvervangend lid, maar al gauw werd ingezet als effectief lid, heden dan ook benoemd tot effectief lid van de ECE.

6.3. Vergaderingen

De Nederlandstalige en de Franstalige ECE vergaderden in 2013 vier keer in verenigde vergadering.

Daarnaast was er, op vraag van een stagiair die als eindevaluatie 'gunstig

met voorbehoud' meekreeg één vergadering van de Nederlandstalige ECE om hem en zijn stagemeeester te horen. De ECE bleef na afloop evenwel bij zijn initiële beslissing.

Tevens heeft er een brainstorming plaatsgevonden waarbij beide commissies van gedachten hebben gewisseld over de evolutie die men met de ECE wenst te bereiken tijdens hun huidige mandaat.

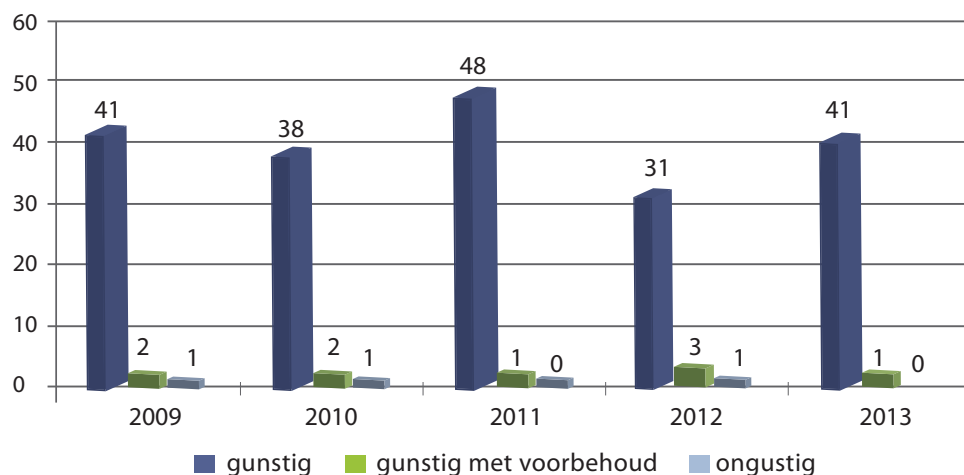
6.4. Evaluaties

De ECE zijn in 2013 overgegaan tot de eindevaluatie van 42 gerechtelijke stagiairs (30 Nederlandstaligen + 12 Franstaligen). In 41 van de 42 gevallen was de eindevaluatie 'gunstig'.

In één geval werd een eindevaluatie 'gunstig met voorbehoud' toegekend.

De eindevaluatie 'gunstig met voorbehoud' werd, zeer kort samengevat, toegekend omwille van een aanvankelijk werkpunt waarbij de betrokkene een erg sterke zelfzekerheid had in het door hem geleverde werk waarbij hij niet of nauwelijks openstond voor de visie van anderen. Wel werd in het derde deel van zijn stage dit persoonlijkheidskenmerk door hem bijgesteld naar een houding waarbij hij bereid is om zijn mening in vraag te stellen en zo nodig ook bij te stellen. Toch betreft dit een blijvend aandachtspunt voor de stagiair in kwestie.

Eindevaluaties ECE 2009-2013

6.5. Voornaamste werkzaamheden in 2013

6.5.1. Aanbevelingen inzake harmonisering van de gerechtelijke stage

Zoals hoger aangegeven hebben de ECE o.m. tot taak een harmonisering van de gerechtelijke stage uit te werken. Hiertoe kunnen de commissies aanbevelingen richten tot de stagemeeesters.

Het belang van een harmonisering van de gerechtelijke stage werd door alle stagemeeesters eenduidig aanvaard. Ook de gerechtelijke stagiairs zijn vragende partij voor een geharmoniseerde stage.

In een eerste fase was de richtlijn enkel bedoeld voor de korte stage bij de parketten en de lange stage bij de rechtbanken van eerste aanleg.

In 2013 werd de stage bij de arbeidsauditoraten en de arbeidsrechtbanken – waar slechts een beperkt aantal stagiairs een stage doorbrengt – behandeld. Voor hen zullen in de toekomst aanbevelingen geformuleerd worden.

6.5.2. Richtlijnen betreffende de buitenstage

In 2013 diende de ECE van EUROPOL te vernemen dat zij niet meer in de mogelijkheid zijn om gerechtelijke stagiairs aan te nemen om er een deel van hun buitenstage te volbrengen. Er werd geopteerd om geen andere stageplaats voor dergelijke buitenstage in het buitenland hiervoor aan te schrijven gezien het AIAKOS-uitwisselingsprogramma⁴¹ (cfr. 5.4) voor de gerechtelijk stagiairs dit voor een groot deel overneemt.

Daarnaast werd in 2013 aan de bestaande richtlijnen voor de buitenstage geen aanpassingen aangebracht.

Behoudens voor enkele welbepaalde diensten blijven de ECE gekant tegen 'microstages' van slechts één of twee dagen aangezien dit tot een versnippering van de buitenstage leidt en vooral omdat dit de stagiairs onvoldoende zicht geeft op het werkelijke functioneren van de betrokken buitendienst.

Daarnaast werd de voorbije jaren vastgesteld dat de gerechtelijke stagiairs de meest uiteenlopende voorstellen van programma van buitenstage hebben gedaan die niet altijd strookten met de mogelijkheden die artikel 259octies van het Ger. W. limitatief opsomt.

De ECE blijven van oordeel dat een aanpassing van voornoemd wetsartikel nodig is. De lijst van instellingen die opgesomd worden in artikel 259octies Ger. W. zou exemplatief moeten zijn, terwijl elk programma van buitenstage steeds zou moeten worden goedgekeurd door de evaluatiecommissie die autonoom kan beslissen of de voorgestelde buitendienst relevant is in het kader van de opleiding van een toekomstige magistraat. Op deze wijze kan op passende wijze rekening worden gehouden met specifieke eerder verworven ervaring en kunnen welbepaalde lacunes qua kennis, attitudes en vaardigheden worden opgevuld. Zo zou het verrichten van een stage in een advocatenkantoor mogelijk moeten zijn, maar dan in een ander arrondissement dan waar men stage loopt. Ook een stage volbrengen in een supranationaal rechtscollege of bij Eurojust zou moeten kunnen⁴². Een stage in het Hof van Cassatie, het Grondwettelijk Hof of de Raad van State is eveneens denkbaar.

⁴¹ In 2013 lanceerde het IGO het AIAKOS-programma. Dit programma kadert binnen het Europese Netwerk voor Justitiële Training (EJTN). Het programma laat gerechtelijke stagiairs toe om stage te lopen in andere landen van de Europese Unie.

⁴² Zie het wetsvoorstel van mevrouw Clotilde Nyssens (Parl. St., Kamer, 2008-2009, CRIV 52, COM 590, p. 35-37).

Lijst van instellingen die door de gerechtelijk stagiairs verplicht dienen te worden doorlopen tijdens hun buitenstage (afhankelijk van hun keuze voor de korte stage op parket, dan wel een arbeidsauditoraat of lange stage bij de zetel)

Politiedienst (korte stage op parket/arbeidsauditoraat, lange stage bij de zetel)

Strafinrichting (korte stage op parket/arbeidsauditoraat, lange stage bij de zetel)

Justitiehuis (belast met eerstelijns juridisch advies) of bureau voor juridische bijstand (korte stage op het parket/arbeidsauditoraat, lange stage bij de zetel)

Inspectiedienst of een sociale zekerheidsinstelling (korte stage op arbeidsauditoraat)

Notaris of gerechtsdeurwaarder (lange stage bij de zetel)

Ten gepaste tijde zou het artikel 259octies Ger. W., dat de gerechtelijke stage regelt, in deze zin herzien moeten worden.

6.6. Blijvend knelpunt

Benevens de hoger geciteerde noodzakelijke aanpassing van het artikel 259octies Ger. W. is er nog steeds het probleem van de gerechtelijke stagiairs die voorheen gedurende ten minste drie jaar parketjurist of referendaris zijn geweest en op die manier genieten van een vrijstelling van een belangrijk deel van hun stage⁴³.

In het geval van de gewezen parketjuristen (die vrijgesteld zijn van de eerste 12 maanden stage bij het parket) moeten de betrokkenen immers reeds door hun stagemeeesters worden beoordeeld terwijl ze nog stage bij een buitendienst vervullen en hun stagemeeesters hen derhalve nog nooit aan het werk hebben gezien op het parket. Ook de ECE moeten de eindevaluatie reeds toekennen nog vóór zij effectief een korte stage van drie maanden op het parket aanvangen. Het verloop van de stage van de

gewezen referendarissen (die vrijgesteld zijn van de vijftien maanden stage bij de zetel van de rechtbank en derhalve nog nooit een ontwerpvonnis hebben opgemaakt noch aan een beraad hebben deelgenomen) laat dan weer niet toe hen te beoordelen op wat zij al dan niet in hun mars hebben als toekomstig rechter.

Om aan dit probleem te verhelpen zou overwogen kunnen worden om de vrijstelling van een gedeelte van de stage voor de gewezen parketjuristen en de gewezen referendarissen met ten minste drie jaar dienstanciënniteit te beperken tot zes maanden zodat er voldoende tijd rest om een adequate opleiding op de werkplek te genieten.

⁴³ Zie art. 259octies, §§ 2 en 3, Ger. W.

7. Toekomstperspectief

"The pessimist complains about the wind ; the optimist expects it to change ; the realist adjusts the sails. " **William Arthur Ward**

De voorbije jaren heeft het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) heel wat verwezenlijkt. Zo heeft het sterk ingezet op klantentevredenheid door zijn opleidingsaanbod zowel kwantitatief als kwalitatief uit te breiden, identiteit, naamsbekendheid, informatisering, etc. Maar het feit dat het IGO er staat, betekent niet dat het plots op zijn lauweren zal rusten, want het IGO heeft immers de gezonde ingesteldheid om steeds beter doen.

Opleiding van magistraten en het gerechtspersoneel vormt het '*raison d'être*' van het IGO. En ook naar de toekomst toe blijft het een essentieel vraagstuk hoe het IGO er voor kan zorgen dat leren een centrale plaats blijft innemen naast het werken. Hoe kan het IGO de interesse blijven wekken van zijn opleidingsdeelnemers? Aan welke leervormen dient het voorrang te geven? En hoe kunnen leervormen zoals e-learning, livestream en webinars ingezet worden? Rekening houden met de maatschappelijke context en blijven luisteren naar zijn doelgroep blijft dan ook de boodschap.

Visie

In 2013 werd een belangrijke stap gezet voor de verdere ontwikkeling van de opleidingen van justitiemedewerkers. In lijn met de nieuwe visie zullen opleidingen meer op het kunnen dan op het kennen focussen.

De komende jaren staat het IGO voor de uitdaging om deze visie in de praktijk te brengen. De opdracht zal er in bestaan om de opleidingsdeelnemers van het IGO te sensibiliseren over de meerwaarde van zijn opleidingen en hen aan te zetten om hun competenties te blijven ontwikkelen en aan te scherpen.

In dit opzicht werd in 2013 een behoeftenbevraging uitgevoerd bij de korpschefs. Deze moet een correct inzicht geven in de noden op het terrein zodat de kritische competenties ontwikkeld kunnen worden die noodzakelijk zijn voor de hervorming van justitie.

Opleidingen

De voorbije jaren is het IGO geëvolueerd van vooral technisch-juridische naar meer managementgeoriënteerde opleidingen, zowel op bestuurlijk-organisatorisch als sociaal-economisch vlak.

Daarbij zal de prioriteit liggen bij de uitwerking van specifieke managementopleidingen. Op deze manier kan het IGO de korpschefs en leidinggevende magistraten en personeelsleden de ondersteuning geven die ze nodig hebben om hun rol en verantwoordelijkheid op te nemen en de uitdagingen van morgen aan te gaan.

Hervorming van justitie

In 2014 staat de nieuwe visie van het IGO voor een eerste belangrijke test. De hervorming van justitie zal meer specialisatie en een meer verantwoordelijkheid vereisen van de justitiemedewerkers. Hen doorheen deze transitie begeleiden is dan ook essentieel zodat elke medewerker tijdig over de nodige competenties beschikt om zijn functie adequaat in te vullen.

Financiën

De transities waar justitie voor staat tot een goed einde brengen, vereist voldoende budgettaire ruimte. Echter is de dotatie die de werking van het IGO dient te verzekeren, sinds zijn oprichting bevroren, en vandaag zelfs gedaald tot 0,79% van de loonmassa van zijn doelpubliek. Een verontrustend gegeven en een achteruitgang ten opzichte van 2009 toen de dotatie nog 0,9% bedroeg. Het is dan ook belangrijk dat de nodige financiële middelen worden vrijgemaakt opdat de noodzakelijke competentieontwikkeling van de rechterlijke organisatie de komende jaren niet in het gedrang dreigt te komen. Bijgevolg noopt de huidige budgettaire ruimte het IGO tot het stellen van prioriteiten binnen zijn opleidingsaanbod om de kwaliteit te handhaven.

Ook de resemee aan controles dient tegen het licht gehouden te worden. Vandaag is het IGO onderworpen aan controles van de regeringscommissarissen, het

Rekenhof en een bedrijfsrevisor. Hoewel deze controles gestoeld zijn op een democratisch grondslag, brengt de hoge periodiciteit een bijkomende werklast mee voor het personeel dat gezien het beperkte personeelskader reeds achter de feiten aanloopt. Dit brengt de operationele werking van de organisatie in gevaar.

Personeel

Naast de noodzaak aan budgettaire ruimte blijft een adequaat personeelsbeleid noodzakelijk. De verdere uitwerking van de partnership met de FOD P&O werd *'on hold'* gezet, waardoor een professionalisering van het human resources-beleid, gekwalificeerd personeel en knowhow inzake aanwervingen en selectie, vorming, sociaal beleid etc. noodzakelijk is.

Een uitbreiding van het personeel is op termijn ook aan de orde om de doelstellingen, het actieplan en de nieuwe visie te realiseren. De afwezigheid van één personeelslid laat zich immers voelen binnen de volledige organisatie.

8. Besluit

In 2013 heeft het IGO opleidingen georganiseerd voor 15.580 magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde. Ondanks de krimpende budgettaire ruimte en het klein personeelsteam is het er opnieuw in geslaagd een uitgebreid en kwalitatief opleidingsaanbod aan te bieden.

En ook op internationaal vlak heeft het IGO zich in 2013 opnieuw laten gelden. In 2013 heeft het IGO in België zijn nationaal pilootproject AIAKOS gelanceerd en werden diverse Europese projecten binnengehaald. De aanwezigheid van internationale delegaties uit Palestina, Bulgarije, Burundi en Tsjaad toont aan dat de interesse in de activiteiten van het IGO ook vanuit het buitenland blijft toenemen.

2013 stond ook in het teken van evolutie. De komende jaren zullen zich diverse maatschappelijke ontwikkelingen voordoen die een impact zullen hebben op het rechtssysteem: de hervorming van justitie, de toenemende mobiliteit en de verzelfstandiging van het beheer. Dit voor ogen houdend, heeft het IGO hier een antwoord op geformuleerd in een toekomstgerichte en heldere visie die gestoeld is op competenties. De leidraad is duidelijk: de opleidingen van het IGO zullen in de toekomst meer focussen op het kunnen dan het kennen.

Om deze visie in de praktijk te brengen werd het project 'ABA'⁴⁴ verder uitgewerkt. Voor het eerst werd een justitieel competentiemodel ontwikkeld met de medewerking van experts. Daarnaast is het IGO er via een behoeftenanalyse bij korpschefs in geslaagd om de behoeften per regio in kaart te brengen. Op termijn moet deze inventaris het IGO toelaten om een verbredend en tegelijkertijd verdiepend opleidingsportefeuille te ontwikkelen dat afgestemd is op de noden zoals ze op het terrein aangevoeld worden.

Om deze transformatie op het terrein geruisloos te laten verlopen, zijn intern vloeiende werkprocessen nodig zodat de verschillende schakels binnen de organisatie op elkaar afgestemd worden. Hierbij dringen uniformisering,

44 "ABA" staat voor: "Analyse des Besoins – BehoeftenAnalyse".

automatisering en informatisering van de werkprocessen zich op. Het centraal *'learning management system'* (project INEV) moet het administratief beheer van haar kerntaak ondersteunen met als doel rendabelere, systematischere en efficiëntere werkprocessen te bekomen.

Tenslotte hebben de budgettaire restricties een directe impact op de werking van de organisatie en nopen ze het IGO er toe kritische beslissingen te nemen op het vlak van zijn opleidingsaanbod. Het belang van vorming mag echter niet uit het oog verloren worden. Met de hervorming van justitie in het vooruitzicht, riskeert het besparen op vorming meer dan ooit een besparing te zijn op het beoogde resultaat van de hervorming.

Brussel, 17 mei 2014

